Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• № 246 (20. 813) • 1990 йил 27 октябрь, шанба • Баҳоси 3 тийин.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқи Президентининг Фармони

Фуқаролар жамғармаларини ССЖИ жамғарма банки муассасаларида сақлашдан манфаатдорлигини ошириш тўғрисида

ССЖИ Олий Кенгаши томонидан маъқулланган халқ хўжалигини барқарорлаштириш ва бозор иқтисодиётига ўтишнинг асосий йўналишларига мувофиқ ҳамда фуқаролар ўз жамғармаларини ССЖИ жамғарма банки муассасаларида сақлашдан манфаатдорлигини ошириш, омонат қўювчиларнинг манфаатларини ҳимоя қилишни таъминлаш мақсадида **қарор қиламан:**

1. ССЖИ жамғарма банкининг давлат мақоми сақлаб қолинсин ва фуқароларнинг жамғармаларига давлат кафолати тасдиқлансин.

2. ССЖИ жамғарма банки муассасаларида аҳоли қўйган муддатли омонатларга тўланадиган фойда фоизи миқдори омонат қанча муддатга қўйилишига қараб 1990 йил 1 ноябрдан бошлаб оширилсин.

ССЖИ Давлат банки ва ССЖИ жамғарма банки фойда фоизининг аниқ миқдорини белгилаб қўйсинлар.

3. ССЖИ жамғарма банки аҳолига хизмат кўрсатиш сифатини оширишни таъминласин, кўрсатилаётган хизмат соҳасини кенгайтириш, фуқароларнинг банд бўлмаган пулларини жалб этишнинг янги шаклларини оммалаштириш, нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилишни ривожлантириш ҳамда аҳолига қарз бериб туриш практикасини такомиллаштириш чораларини кўрсин.

4. ССЖИ Молия вазирлиги ва ССЖИ жамғарма банки янги фойда сиёсатини ҳисобга олиб, 1982 йилда чиқарилган давлат ички ютуқли займи ва ССЖИ жамғарма банки сертификати шартларини ўзгартирсинлар.

5. ССЖИ давлат банки 1990 йил 1 ноябрдан бошлаб корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг банкка қўйган маблағларига ва уларга бериладиган қарзларга фойданинг янги миқдорини жорий этсин.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Президенти
М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль,
1990 йил, 25 октябрь.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Қонуни

ССЖ Иттифоқининг қонунлари ва бошқа қонун ҳужжатлари амал қилишини таъминлаш тўғрисида

Иттифоқдош жумҳуриятлар давлат ҳокимияти олий органларининг қабул қилинган давлат мустақиллиги тўғрисидаги декларацияларига асосланган қонунларни тайёрлаш фаолияти жумҳуриятларнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамламоқда, уларнинг мустақиллигини ҳақиқий мазмун билан тўлдирмоқда.

Шу билан бир вақтда иттифоқдош жумҳуриятлар давлат органларининг ССЖ Иттифоқи давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий органлари ўз ваколатлари доирасида чиқарган умумиттифоқ қонунларини ва ўзга ҳужжатларни амалга оширишдан бош тортиш ҳоллари кўпайди. Ана шу ҳужжатлар тегишли иттифоқдош жумҳуриятлар ҳудудида амал қилиши учун дастлабки шартларни — умумиттифоқ ҳужжатларини жумҳурият олий органлари ратификация қилиши ёки тасдиқлашини мустаҳкамлаб қўйишга уринмоқдалар. Айрим иттифоқдош жумҳуриятлар ССЖ Иттифоқининг «ССЖ Иттифоқи билан федерация субъектлари ўртасидаги ваколатларни фарқлаб қўйиш тўғрисида»ги 1990 йил 26 апрелдаги Қонунига зид равишда умумиттифоқ қонунлари ва ССЖИ ҳукуматининг қарорлари, агар уларнинг фикрича, ана шу ҳужжатлар мазкур жумҳурият ёки минтақа ҳуқуқлари ва манфаатларини бузса ўз ҳудудларида уларнинг амал қилишини тўхтатиб қўйиш мумкинлигини маълум қилдилар. Бу билан ССЖИ суверенитетига, бутун мамлакат ҳудудида ССЖИ қонунларининг устун туришига путур етказилмоқда, бу эса қайта қуриш сиёсатининг ўзагини ташкил этадиган иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий-маданий тадбирлар бажарилишини барбод этишнинг асосий сабабларидан биридир. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг кўпгина раҳбарлари шартномавий мажбуриятларни бажариш учун тегишли чораларни кўрмаётирлар, бу эса хўжалик алоқаларининг бузилишига олиб келмоқда.

ССЖИ Қонунлари ҳамда ССЖ Иттифоқи давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий органларининг ўз ваколатлари доирасида чиқарган ўзга ҳужжатлари сўзсиз бажарилиши, халқ хўжалигини барқарорлаштириш, бозор иқтисодиётига ўтиш учун шароит яратиш мақсадида Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқи Олий Кенгаши янги Иттифоқ шартномаси тузилгунга қадар **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

(Давоми иккинчи бетда).

ЖУМҲУРИЯТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Ғалла

ЕР ҲАЙДАСАНГ, КУЗ ҲАЙДА

Чортоқ районидаги Мичурин номли давлат хўжалиги деҳқонлари Занг массивида ғалладан мўл ҳосил етиштирдилар.

Давлатга режадаги 475 тонна ўрнига 500 тоннадан зиёд ғалла топшириб, бу борадаги юмушни уддаладилар. З. Мамажонов, Қ. Назарбеков, Х. Эшқўзиевлар 17—18 центнер ўрнига 26 центнердан ҳосил олдилар. Давлат хўжалиги деҳқонлари ғалладан ташқари картошка, силос, табиий пичан ва бошқа маҳсулот тайёрлаш планини ҳам ортиғи билан бажаришди.

Айни кунларда келгуси йил ҳосили учун шудгорни сифатли ўтказиб пешма-пеш ғалла экишни ҳам бошлаб юбордилар. Ҳозир учта ҳайдов трактори ёрдамида беда экиш тугалланди. Келгуси йил ҳосилини кўзлаб меҳнат қилаётган ғаллакорлардан Абдураҳмон Ҳайдаров, Тўхтабой Отамирзаевлар меҳнати барчага намуна бўлаётир.

А. АСРОРОВ.

•

Шунингдек, турли мавзуда Р. Тўлаев, (Бухоро), Р. Қурбонов (Наманган), Д. Қутлимуротова (ҚҚАССР), М. Исмоилова (Хоразм), Ш. Умиров, Х. Хуррамовлар (Бухоро), Э. Қутлимуродов, Э. Назаровлар (Қашқадарё), П. Абдуллаев, Ш. Ҳасанов, Р. Муҳаммадиева (Самарқанд), Т. Хўжаев (Сирдарё), М. Тешабоев (Фарғона), У. Раҳматуллаев (Андижон)лар мактуб йўллашган.

Сабзавот

ЯНА ЎН МИНГ ТОННА

Китоб райони сабзавоткорлари йиллик режаларини ошириб бажардилар. Эл дастурхонига 36 минг тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб берилди. Бу ўтган 1989 йилга нисбатан 5 минг тонна зиёддир.

Меҳнат ғалабасига Куйбишев номли, Свердлов номли, Карл Маркс номли колхозлар, Навоий, Зарафшон, «Навбаҳор» совхозлари муносиб улуш қўшдилар. Ушбу хўжаликлар йиллик планларини 120—200 фоиздан ошириб бажаришди.

Сабзавоткорлар мавжуд 1402 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 260 центнердан ҳосил кўтариб уни саранжомлаб олишди.

Умумиттифоқ фондига маҳсулот топшириш планлари ҳам ошириб бажарилди. Россиянинг марказий шаҳарларига 420 тонна маҳсулот жўнатилди.

Ҳали пайкалларда ҳосил мўл. Давлатга помидор, сабзи, карам топшириш қизғин бормоқда. Ноз-неъмат ижодкорлари эл дастурхонига яна 10 минг тонна сабзавот етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

С. ИСОМИДДИНОВ,
Қашқадарё вилояти.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ. Мирзачўл районидаги Султон Сегизбоев номли давлат хўжалиги деҳқонлари бу йил «оқ олтин»дан юқори ҳосил кўтаришга муяссар бўлишди. Уларнинг бу муваффақиятида хўжаликдаги азамат транспортчиларнинг ҳам катта ҳиссаси бор.

Автомобиль паркининг абжир ҳайдовчилари деҳқонларнинг оғирини енгил, узоғини яқин қилиш учун астойдил меҳнат қилишди. Булар орасида моҳир шофёр Турсунбой Каримқуловнинг хизматлари алоҳида таҳсинга лойиқ. У хўжаликда қарийб 20 йилдан бери садоқат билан хизмат қилиб келмоқда. Ўз меҳнати ва одамийлиги билан ҳамкасбларига ўрнак, ёшларнинг мураббийси ва маслаҳатгўйи.

СУРАТДА: биринчи класс шофёри Турсунбой Каримқулов йўлга чиқиш олдидан.
Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ССЖИ ПРЕЗИДЕНТИ: «КАСАБА УЮШМАЛАРИНИНГ БУНЁДКОРЛИК ИШЛАРИНИ ТАБРИКЛАЙМАН»

М. С. ГОРБАЧЕВнинг ССЖИ касаба уюшмалари съездидаги нутқи

Президент делегатларга мурожаат этиб қуйидагиларни таъкидлади: мамлакат турмушнинг барча соҳаларида чуқур ўзгаришлар босқичига етиб келди ва жамиятни, совет кишиларини қизиқтираётган масалалар хусусида касаба уюшмаларининг съезди қандай фикрга келиши жуда муҳимдир. Эртага, индинга, яқин ойларда нималар бўлиши нуқтаи назаридан ҳам, биз бораётган йўл охири қаёққа элтиши нуқтаи назаридан ҳам муҳимдир. Бизни ҳаяжонга солиб турган муаммоларнинг жуда ўткирлигига қарамай, мақсадларни ва унга эришиш воситаларини назардан қочириб бўлмайди.

Съезд ишининг натижалари икки шароитда самарали бўлиши мумкин, деди сўзини давом эттириб М. С. Горбачев. Агар съезд одамларнинг манфаатлари йўлида бундан буёнги ўзгартишлар, бутун турмушни яхшилаш зарурлигини тасдиқласа ва агар у шу пайтгача қайта қуриш берган ижобий натижаларни мустаҳкамласа ҳамда бизни ташвишга солаётган камчиликлардан халос этиш чора-тадбирларини таклиф этса, шундай бўлади.

Биз кучли ва мустақил касаба уюшмаларидан манфаатдормиз — мустақиллик мавқеида қатъий турилмаса, кучли бўлиш амри маҳол. Масъулият билан амалий иш қиладиган касаба уюшмаларидан манфаатдормиз. Съезднинг икки кунлик ишидан олган таассуротларимни сўрашди. Бу минбардан айтилган сўзлар қаттиқ бўлишига қарамай, уларнинг асосий маъноси шундан иборатки, одамлар вазиятдан ташвишга тушмоқдалар, мамлакатнинг тақдири ҳақида ўйламоқдалар, деган фикрга келдим. Шу боисдан ҳам мулоҳазаларнинг жиддийлигини, вазминлигини табриклайман, делегатлар масалаларни талабчанлик билан ўртага қўяётганликларини англаб турибман.

Касаба уюшмаларининг ролини қандай тасаввур этасиз? — деган савол берилди, бу савол шу ердаги нутқларда ҳам янгради. Касаба уюшмаларининг фаол ишисиз олдимизда турган вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилишини тасаввур қила олмайман. Эсингизда бўлса, ўтган съездда ҳам шундай деган эдим: шахсан менга хўжалик раҳбарлари олдида қўл қовуштириб, таъзим қилиб турадиган касаба уюшмалари эмас, балки амалий ишлайдиган ва меҳнаткашларнинг манфаатларига, мамлакатнинг тақдири ва халқнинг турмуши учун масъулиятга асосланган қатъий мавқеда турган касаба уюшмалари ёқади. Мен касаба уюшмаларининг айни мана шундай мавқеини табриклайман. Бу мавқе бузғунчиликка олиб бормайди, балки бунёдкорликка олиб боради, буни ҳаммамиз ёдда тутишимиз керак.

Ҳозир бизда бошлиқларни танқид қилиш орқали обрў орттириб олишга уста бўлган кишилар кўп. Ошкоралик, рўй-ростлик, эркинлик даврида дилда йиғилиб ётган ҳамма дардларни тўкиб солиш керак, шу дамгача бу ҳақда кўп гапирилган бўлса ҳам, ҳамма дардлар тўкиб солингани йўқ. Биз танқидий мулоҳазаларни қабул этамиз, албатта. Бироқ битта шарт бор: биз қайта қуриш натижасида, кўп миллатли давлатимиздаги иқтисодий, ижтимоий, сиёсий турмушнинг бир хил шаклларидан бошқа шаклларига ўтишда қаергача етиб келганимизни эсда тутиш керак. Шу йиллар мобайнида биз, эҳтимолки, айрим халқлар баъзан юз йилларда босиб ўтадиган йўлни босиб ўтдик.

Ижобий ишлар билан бирга кўпгина салбий ҳодисалар ҳам рўй берди. Энг муҳими — биз ҳақиқий эҳтиёжлар ва қийинчиликларга жавобан ҳал қилишимиз лозим бўлган кўпдан-кўп муаммоларнинг қисуви остида иқтисодиётнинг ривожланишида камчиликлар содир бўлиши учун имконият очиб қўйдик. Мана энди бошбошдоқлик, жазава, етишмовчиликлар, пулга тузоқ қўйган чайқовчи унсурлар ҳаракатга келиб, жамиятдаги ижтимоий-иқтисодий вазиятни жуда кескинлаштириб юборди. Мамлакат раҳбариятининг энг катта хатоси — мана шу. Муҳтожликни тезроқ бартараф этиш иштиёқида беихтиёр шундай хатога йўл қўйилди. Ахир пенсиялар 30-40, ҳатто 28 сўм эдику. Беш йилликнинг бошиданоқ уларни оширишга қарор қилдик. Врачларнинг, ўқитувчиларнинг аҳволи қандайлиги эсингиздами — бир неча миллиард сўмни қидириб топишга муваффақ бўлдик. Талабаларнинг стипендияларичи, бошқа яна кўпгина муаммолар пайдо бўлди. Хўш, маданиятчи, у қандай ҳолатда эди. Бу соҳага ҳам, уй-жойга ҳам қўшдик. Аммо шу маблағларнинг кўп қисми бозорга чиқди.

Корхоналарга эркинлик бердик, муайян воситалар билан мутаносиб ҳолга келтирилмаган бу эркинлик эса шунга олиб келдики, фойда асосан ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, унинг тузилишини қайта қуришга эмас, балки меҳнатга ҳақ тўлашни кўпайтиришга кетди. Бу маблағлар ҳам бозорга чиқди. Илгари пайтларда мол обороти йилига 10-12 миллиард сўмлик миқдорда кўпаяр эди. Бултур 38 миллиард сўмлик миқдорида кўпайди. Шу йилнинг тўққиз ойида унинг кўпайиши 42-43 миллиард сўмликка етди. Бозорнинг ўзи қай ҳолатда денг!

Бироқ афсуснинг ҳожати йўқ, сабоқ олиш керак. Ҳозир биз иқтисодий турмушнинг янги шаклларини жорий қиляпмиз, бу шакллар бозор муносабатлари сари силжиб бориш билан боғланган. Бу — демократиялаш, маҳаллийлаштириш, ҳуқуқларни ва хўжалик соҳасидаги ташаббусларни бошланғич жамоаларнинг ўзига топшириш йўлида иқтисодиётни мантиқий ривожлантиришдир. Давлат мулки мутлақ ҳукмрон бўлаверса, меҳнаткаш ишлаб чиқариш воситасидан четлаштириб қўйилаверса, у ўзини хўжайин деб ҳис қилмаса ва пировард натижада тасарруф қилиш имкониятини олмаса, хўжалик соҳасида ташаббус бўлмайди, қизиқиш ҳам бўлмайди.

Фақат мулкдоргина ишни омилкорлик билан юритиши мумкин. Бинобарин, мулкчилик муносабатларини ислоҳ қилиш керак, биз шу йўлдан боряпмиз. Давлат мулки ва меҳнаткашларнинг акционерлик, ширкат, ижара корхоналари, колхозларнинг деҳқончилик фирмалари, ҳатто зарур бўлган жойларда, давлат сектори, йирик корхоналар вазифаларни ҳал этмайдиган жойларда майда хусусий мулкчилик ҳам бўлади.

Модомики шундай экан, мана шу мулкдорларнинг ҳаммаси иқтисодий маконга кирар экан, бозор керак. Шу пайтга қадар михдан тортиб ракетагача ҳамма нарсани давлат, ҳукумат тақсимлар эди. Биз мулкчиликни ислоҳ қилиш орқали инсоннинг моддий манфаатдорлигини ишга солишга олиб борадиган йўлга ўтар эканмиз, бозор муносабатларига ўтишимиз лозим эди. Бу — қийин кечяпти, жамиятимиз учун жуда катта синов бўлади, аммо биз бу синовдан ўтишимиз керак.

Бизда миллий даромад бирлигини ҳосил қилиш учун ривожланган мамлакатларга қараганда энергия, металл, цемент 1,5-2 ва ҳатто 3 баравар кўп ишлатилмоқда. Ўтмишда нефтнинг жаҳон бозоридаги нархи баландлиги бизнинг хўжасизлигимизни, технологияга лоқайдлигимизни қоплаб келган эди. Арақ билан ҳам хўжасизлигимиз ўрнини қоплашга уриндилар — спиртли ичимликлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳисобига 100 миллиард сўм олинар эди. Шуни ҳам айтиш керакки, дунёда бизнинг иқтисодиётимиз энг юқори даражада ҳарбийлаштирилган эди, иқтисодиёти бизникидан қарийб 2,5 баравар юқори бўлган АҚШ билан мусобақалашар эдик; дарвоқе, энди қуролланиш пойгасига Американинг ўзи ҳам дош беролмаяпти. Илм-фаннинг анчагина қисми ҳарбий саноат сектори учун ишлар, энг яхши фондлар, энг яхши материаллар шу секторга берилар эди. Буларнинг ҳаммасини бошқачасига йўлга қўйиш, инсонни қизиқтириш, иқтисодиётни инсонга хизмат қиладиган тарзда буриб юбориш керак. Бу ишларни қилиш осонми, ахир!

Меҳнатга бўлган муносабат соҳасидаги вазиятни ҳам ўша инсоф нуқтаи назаридан таҳлил этиб кўринг — бу соҳада нақадар орқада қолиб, қолоқликка йўл қўйган эдик! Боқимликка ружу қилиш, ҳамма нарсани қайта тақсимлашга интилиб, шундан кейингина ишлаб чиқариш ҳақида ўйлаш одати-чи? Ҳозир асл моҳияти жиҳатидан соғлом жараён бошланмоқда, бироқ кўпгина муаммолар соҳасида танг аҳволга тушиб қолдик, агар вазиятни бой бериб қўйсак, кўпгина масалаларни ижобий ҳал этмасак, носозлик, тартибсизлик бошланади.

Масалан, Иттифоқни олайлик. Унитар давлат бор эди, кўпдан-кўп муаммолар йиғилиб қолган эди, вазият демократиялашуви биланоқ шу муаммоларнинг ҳаммаси қалқиб юзага чиқди. Биз яхшироқ иш тутишимиз мумкинмиди? Ҳа, мумкин эди. Аммо биз принцип жиҳатдан тўғри йўлда турибмиз. Шунга эришиш керакки, халқларнинг мана шу бош қовуштириб яшашида ҳар бир халқ йўқ бўлиб кетмаслигига ва унинг тили йўқ бўлиб кетмаслигига ишонч ҳосил қиладиган бўлсин. Ҳатто Украинада ҳам шу даражага борилган эдики, украин тили — буюк халқнинг буюк тили хавф остида қолган эди. Кичик халқлар эса айниқса ҳимояга муҳтож эди. Мен Красноярскда бўлганимда, шимолий халқларнинг вакили бўлган бир ёзувчи менга: Михаил Сергеевич, келинг, халқларимизни бир амаллаб сақлаб қолиш учун резервация барпо этайлик, деса бўладими. Кўрдингизми, аҳвол мана шундай эди.

Бинобарин, оз сонли халқлар ҳам, катта халқлар ҳам, шу жумладан Россия ҳам маънавий жиҳатдан ҳамма соҳаларни кўтаришга муҳтож. Ҳатто Москва теварагида, рус давлати томир ёйган жойларда нималар бўляпти. Кўпгина йўллар қаровсиз қолган, қишлоқлар ҳувуллаб ётибди, миллионлаб гектар серҳосил ерлар бутазорга айланган.

Бунинг маъноси шуки, ҳамманинг бошига кулфат тушган, демак, ҳар бир халқнинг кайфияти яхшиланиши, келажакдан кўнгли тўқ бўлиши учун иттифоқни тубдан ўзгартириш керак. Шу тариқа концепция пайдо бўлди: жойларга энг кўп ҳуқуқлар берилиб, ҳокимият маъносида, иқтисодиётни, бойликларни, маданиятни ва шу кабиларни тасарруф этиш имкониятлари маъносида тўла-тўкис мустақиллик бериладиган суверен давлатларнинг иттифоқи бўлиши керак.

Бироқ олисга назар ташланса, суверен давлатлар иттифоқининг ортида носозлик келиб чиқиши мумкин, мана шу энг катта хавф ҳақида мен ҳамма жойда рўйрост ва тўғридан-тўғри гапиряпман. Биз мана шу носозликка судраётган кучларни тўхтатиб қолишимиз керак.

Суверен давлатларнинг иттифоқи ҳамкорлик негизида барча халқларнинг кучқудратини тўла-тўкис рўёбга чиқариш имкониятини беради. Суверен жумҳуриятлар ва бақувват марказ бўлиши керак. Бу — барча халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Очиғини айтиш керак, ортиқча чекиниш мумкин эмас. Кимки Горбачев социализмга қарши деб шубҳа қилаётган бўлса, у ҳақли эмас. Мен казарма социализмига қаршиман, инсонни бўғиб қўядиган тоталитар давлатга қаршиман. Бу қандай социализм бўлсин? **(Қарсаклар).** Ўртоқлар, бу социалистик ғояни бузишдир. Социализм — адолат, тенглик, эркинлик демакдир, социализм ҳуқуқий тартибни сақлаб турадиган ва қўллаб-қувватлайдиган демократик муассасалар, воситалар мавжуд бўлган батартиб жамиятдир. Бундай жамиятни барпо этишимиз учун ҳали кўп вақт керак. Лекин ҳаётимизда дуч келаётган кулфатлар таъсирига берилиб, ўзимизни йўқотиб қўймаслигимиз, саросимага тушмаслигимиз керак. Бурилишнинг нақадар чуқурлигини тушунмоқ лозим, биз ана шу бурилиш орқали ўтяпмиз. Авлодимизнинг тақдири шундан иборатки, у бир неча ўн йилликлардан кейинги порлоқ келажак учун эмас, балки ўзининг турмушини ўзгартириш учун (болалар ва фарзандлар тўғрисида гапираётганим йўқ) ишга киришди ва шу мақсадни кўзлаб ишламоқда.

Жавоб беринг, йўналишларни кўрсатиб беринг деяйишмоқда. Инқилобий ўзгартишлар ўртага қўяётган саволларнинг ҳар бирига ҳеч ким муфассал жавоб қайтара олмайди. Биз йўриқномалар ва кўрсатмалар асосида яшашга ўрганиб қолганмиз. Эндиликда жамиятимизда эркинлик ва шу эркинликдан фойдаланиб, фикр юритиш, изланиш лозим. Шу сабабли биз «Асосий йўналишлар»ни лозим топдик. Унда ёндашувлар аниқ баён қилиб берилган, доиралар ва мақсадлар белгилаб қўйилган, қандайдир комбинатда, корхонада, минтақада, жумҳуриятда нима қилиш кераклигини Москвадан кўрсатиб бериш эса, — бизнинг давлатимиз каби давлатда навбатдаги хом хаёллик бўлади.

Қоидалар мавжуд, бинобарин, олға томон ҳаракат қилиш, иқтисодий хусусиятларни ва тарихий анъаналарни, жамоа кайфиятини ва унинг етуклигини ҳисобга олиб изланиш керак.

Биз пассажир поездларининг жадвалига ўхшаган режалардан воз кечдик ва ҳамма ишга асос бўладиган қоидаларни келишиб олиш керак деган хулоса чиқардик. Ҳар ким ўз қоидалари асосида ҳаракат қилса, у ҳолда парчаланиб кетамиз, феодал тарқоқликка қайтамиз. Унда биз ҳеч иш чиқара олмаймиз.

Асосий масала яқин ярим йил ичида ҳал бўлади. Бу энг қийин давр. Биз бозорни барқарор қилишимиз керак. Агар тармоққа ёки аҳолининг гуруҳларига нимадир зарба берса, биз маслаҳатлашиб чорасини топишимиз лозим бўлади, айрим жойларда эса фавқулодда чоралар кўришга ҳам тўғри келади. Шунинг учун ҳам барча жумҳуриятлар вакиллари бўладиган муассасаларни барпо этмоқдамиз. Уларни меҳнаткашларнинг барча отрядлари билан алоқа қилиб туриш учун барпо этяпмиз. Шу маънода мен гапимни бошлаган асосий масалага яна яқинлашдим: касаба уюшмаларисиз ҳеч иш қилиб бўлмайди.

Ушбу босқичда бир-биримизни тушунишимиз ва ҳамкорлик қилишимиз жуда муҳим. Аммо мамлакат раҳбариятини тиз чўктирадиган бўлсангиз бундан ҳеч иш чиқмайди. Сизлар ҳақиқий иқтисодий жараёнлар тақозоси туфайли ҳокимият амалга ошираётган қатъий ҳаракатларни қўллаб-қувватлашингиз лозим. Ана шунда Президент ва ҳукумат сизларга эътибор билан қарашига умид қилишингиз мумкин. Биз бошқача тусдаги муносабатлар, бу ерда қониқарсиз деб аталганига нисбатан бошқачароқ мунтазам учрашувлар, суҳбатлар ва фикрлашувлар тарафдоримиз. Бу ерда бир ўртоқ шахсан менинг номимга касаба уюшмалари билан батафсил суҳбатлашиш учун вақт тополмади деган гапни айтди. Ўзимни оқлаб ўтирмайман, бу таънани қабул қиламан.

Мамлакат ҳаётининг ушбу кескин бурилиш пайтида митингбозликдан, сафсатабозликдан чарчаган одамлар аҳиллик, ҳамкорлик, ҳокимиятнинг қаттиққўл бўлишини тушунмоқдалар, ва кемамизни яна чайқатишга уринаётганлар салбий фикрларга дуч келмоқда. Лекин баъзи бировлар вазият мураккаблашмоқда, бинобарин эски даврларга қайтсак эҳтимол, деб ўйлаётган бўлса мен шуни айтиб қўйишим керак: йўқ, бундай бўлмайди. Биз мамлакатимиз гуллаб-яшнашини истаймиз, бинобарин худди шундай бўлади, чунки халқимиз тасарруфида катта ақл-зиё имкониятлари ҳам, ресурслар ҳам, фан ҳам, маданият ҳам бор. Кўпгина халқлар биз билан ҳамкорлик қилишни хоҳлашмоқда, биз ҳам бунга тайёр бўлишимиз керак.

Бутун 70 йил давомида бир бошқача фикрловчиларни қидириб уларга ёрлиқ илиб келдик, биз фақат бир тилда гаплашдик: сиёсий рақиб бор экан, уни йўқ қилиб ташлаш керак, деб келдик. Энди эса Конституция ва қонун доирасида фикрларни тинглашга, барча билан ҳамкорлик қилишга кўникиш зарур. Агар сиз уюшмага қўшилишни истасангиз — қўшилаверинг. Рисоладагидек жамиятда худди шундай бўлиши керак. Бўлмаса аввал КПСС яккаҳокимликка даъвогар бўлиб келди, эндиликда эса бошқа кучлар «ҳақиқий куч» биз бўламиз, партия, касаба уюшмалари эса нималар юз бераётганлигини яхши тушунмайди, деб даъвогарлик қилмоқда. Мен демократия жараёнининг ривожланиши ҳамда ҳамма бир-бирига қулоқ солиши, бу эса пировард натижада биз кўзлаган қоидалар ва мақсадлар асосида аҳилликка олиб келиши учун Конституция доирасида ҳамма овозлар эшитилиши тарафдориман.

Пировардида М. С. Горбачев съезд ишига муваффақият тилаб, касаба уюшмалари ҳаракати мустаҳкамланишига тилак билдирди.

ССЖИ ПРЕЗИДЕНТИ МАДРИДГА ЖЎНАБ КЕТДИ

М. С. Горбачев Испания қироли Хуан Карлос I нинг таклифига биноан 26 октябрь куни расмий ташриф билан Москвадан Мадридга жўнаб кетди. ССЖИ Президенти Франция Президентининг таклифига биноан шу мамлакатга ҳам ташриф буюради.

Сафарда М. С. Горбачевга Э. А. Шеварднадзе, Л. А. Воронин, Н. А. Назарбоев, А. С. Черняев, С. К. Романовский ҳамроҳлик қилмоқдалар.

Аэропортда Президентни ССЖИ Вазирлар Кенгашининг Раиси Н. И. Рижков, ССЖИ Олий Кенгашининг Раиси А. И. Лукьянов, ССЖИ Президент Кенгашининг аъзолари В. В. Бакатин, В. И. Болдин, В. А. Крючков, Ю. Д. Маслюков, В. А. Медведев, Ю. А. Осипьян, С. С. Шаталин, Д. Т. Язов, А. Н. Яковлев, КПСС Марказий Комитети Бош котибининг ўринбосари В. А. Ивашко кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Испаниянинг ССЖИдаги муваққат ишлар вакили Э. Панез, Франциянинг ССЖИдаги муваққат ишлар вакили М. Песик бор эдилар.

(ТАСС).

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ОЛИЙ КЕНГАШИ УЧИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашининг учинчи сессияси 1990 йил 29 октябрь соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССЖ халқ депутатлари 28 октябрь куни эрталаб соат 10 дан 19 га қадар Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгаши Раёсатида рўйхатга олинадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ГУРУҲЛАРИ ВАКИЛЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССЖ халқ депутатлари гуруҳлари вакилларининг кенгаши 29 октябрь куни эрта билан соат 9 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг кичик мажлислар залида бўлади.

Газетхонларга

Йўриқноманинг эътиборингизга ҳавола этилаётган лойиҳаси КПСС XXVIII съезди топшириқларига мувофиқ тайёрланган. КПСС Марказий Комитетининг Котибияти ва Марказий Назорат комиссиясининг ҳайъати коммунистлардан ҳамда ушбу ҳужжатга қизиққан барча кишилардан ўз мулоҳазаларини ва таклифларини бевосита КПСС Марказий Комитетига ёки Марказий Назорат комиссиясига ёки бошқа партия комитетига юборишни сўрайди.

Лойиҳа

КПССда САЙЛОВ ЎТКАЗИШ ВА САЙЛАБ ҚЎЙИЛАДИГАН ОРГАНЛАР ТАРКИБИДАН ЧАҚИРИБ ОЛИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА ЙЎРИҚНОМА

Умумий қоидалар

1. Партияда раҳбарлик қилувчи (партия йиғилишларидан ташқари), ижро этувчи ва назорат қилувчи органлар сайлаб қўйилади.

2. Бошланғич ва цех партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишлари партия бюросини сайлайди, партия аъзоларининг сони 15 кишидан кам бўлган партия ташкилотларида эса котиблар ва уларнинг ўринбосарларини сайлайди. Ўз ички тузилишида КПССга аъзолик билан боғлиқ масалаларда бошланғич ташкилот ҳуқуқига эга цех ташкилотлари бўлган бошланғич партия ташкилотларида партия комитетлари йиғилишларда ёки конференцияларда сайланади. Йиғилишларда ва конференцияларда коммунистларнинг хоҳишига кўра бошланғич партия ташкилотларининг назорат (тафтиш) комиссиялари сайланади. Партия гуруҳларида партия гуруҳининг ташкилотчиси ва зарур бўлган тақдирда, ўринбосари сайланади.

Район, шаҳар, округ, вилоят, ўлка, мухтор жумҳуриятларнинг жумҳурият партия конференциялари, иттифоқдош жумҳуриятлар Компартияларининг съездлари тегишли комитетларни ва назорат комиссияларини сайлайди.

Барча даражадаги партия комитетларининг котиблари, назорат комиссияларининг раислари тегишли йиғилишларда, конференцияларда ва съездларда ёки делегатларнинг хоҳишига кўра, партия комитетлари ва назорат комиссияларининг пленумларида бир вақтнинг ўзида ана шу органларга аъзо қилиб сайланадилар.

Партия комитети котиблари ёки назорат комиссияларининг раислари ўрни бўшаб қолган тақдирда ҳисобот ва сайловлар оралиғидаги даврда сайлаб қўйиладиган тегишли органларнинг пленумларида қайта сайлов ўтказилади (агар конференция (съезд) бошқача йўлни кўзда тутмаган бўлса).

3. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари, конференциялари, съездлар уларда сайланадиган ижрочи ва назорат органлари ваколатларининг муддати тугаганидан сўнг ўтказилади:

— партия аъзолари сони 15 кишидан кам бўлган бошланғич, цех партия ташкилотларида ва партия гуруҳларида — коммунистларнинг йиғилишларида белгилаб қўйиладиган муддатда, бошқа бошланғич ва цех партия ташкилотларида — икки-уч йилда бир марта;

— район, шаҳар, округ, вилоят, ўлка партия ташкилотларида, мухтор жумҳуриятларнинг жумҳурият партия ташкилотларида — беш йилда бир марта.

Иттифоқдош жумҳуриятлар Компартияларининг марказий ижрочи ва назорат қилувчи органлари уларнинг съезди белгилайдиган муддатга сайланади, КПСС съезди беш йилда бир марта ўтказилади.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари, конференциялари, съездлар агар уларда партия ташкилоти аъзоларининг ёки сайланган делегатларнинг камида учдан икки қисми иштирок этса, қонуний ҳуқуққа эга бўлади.

4. Партия комитетлари, назорат комиссиялари (тўла ёки қисман) қуйи ташкилотлар КПСС аъзоларини бевосита вакил қилиб юборишлари йўли билан сайланиши мумкин. Бу ташкилотлар ўз вакилларини чақириб олиш ёки ўзгартириш ҳуқуқига эгадирлар. Бундай ҳолларда партия комитетлари ва назорат органларини сайлаш тартиби юқори партия комитети томонидан бошланғич, маҳаллий партия ташкилотларининг қарорлари асосида олдиндан белгилаб қўйилади, сайлаб қўйиладиган органнинг вакил қилиб юборилган аъзоларининг ваколатлари тегишли йиғилишларда, конференцияларда, съездда тасдиқланади.

Конференциялар, съездлар делегатларини сайлаш

5. Бошланғич партия ташкилотларининг конференцияларига, район, шаҳар (районга бўлинмаган шаҳар) партия конференцияларига делегатлар бошланғич (цех) партия ташкилотларида коммунистларнинг йиғилишларида сайланади.

Шаҳар, округ, вилоят, ўлка, жумҳурият партия конференцияларига, иттифоқдош жумҳуриятлар Компартияларининг съездларига, КПССнинг Бутуниттифоқ конференциясига ва съездига делегатлар партия округларида ёки шу округдаги партия ташкилотларининг партия конференцияларида тўғридан-тўғри овоз бериш йўли билан сайланади.

Партия округлари бир мандатли ва кўп мандатли бўлиши мумкин. Партия округлари бошланғич, район, шаҳар партия ташкилотлари доирасида ёки белгиланган вакиллик нормасига мувофиқ уларни округга бирлаштириш асосида тузилади.

6. Конференция ва съездларга делегатларни сайлаш тартибини ва вакиллик нормасини тегишли партия комитети бошланғич, маҳаллий партия ташкилотлари таклифларини ҳисобга олиб белгилайди. Бу хусусдаги қарорлар конференция ўтказилишидан камида икки ой олдин ва съезд ўтказилишидан камида уч ой олдин қабул қилинади. Делегатларни сайлаш тартибини белгилаш чоғида партия комитети делегатликка номзодларни бошланғич партия ташкилотлари кўрсатишлари шартлигига асосланади. Округлардан сайлов ўтказиш учун партия комитети сайлов комиссияларини тузади ва делегатлар сайловини ташкил этади ёки бу ишни бажаришни қуйи партия комитетларига топширади.

Округлардан сайлов ўтказиш чоғида тегишли партия комитетлари партия ташкилотлари билан келишиб, делегатларни бевосита конференцирларда ва съездларда сайлаш учун мандатларнинг бир қисмини (10 фоиздан ошмаслиги керак) захирада сақлаб туриши мумкин.

Ижрочи ва назорат этувчи органлар сайлови чоғида номзодлар кўрсатиш, уларни муҳокама қилиш

7. Бошланғич партия ташкилотлари ўз йиғилишлари ва конференцияларида юқори ижрочи ва назорат этувчи органлар таркибига номзодлар хусусида таклифлар киритишга ҳақлидирлар, бу таклифлар тегишли органларни тузаётган конференцияларда, съездда кўриб чиқилади. Бу таклифлар делегациялар вакиллари кенгаши муҳокамасига қўйилади. Уларни олдиндан ўрганиш ва умумлаштириш учун делегатлар орасидан махсус комиссиялар тузилиши мумкин.

Бошланғич партия ташкилотларида партия комитетлари ва назорат комиссиялари таркибига номзодларни кўрсатиш чоғида цех партия ташкилотларининг, партия гуруҳларининг, коммунистларнинг таклифлари кўриб чиқилади. Партия комитетлари ва назорат комиссиялари таркибига номзодлар дастлаб партия оммавий ахборот воситаларида муҳокама қилинади.

Партия органи янги таркибига номзодлар тўғрисида делегациялар (комиссиялар) вакиллари кенгаши номидан таклиф киритиш йиғилиш қатнашчиларининг, делегатларнинг шу йиғилиш, конференция, съезднинг ўзида бошқа номзодларни кўрсатиш, шу жумладан, ўз номзодини кўрсатиш ҳуқуқларини чекламайди.

8. Партия комитетлари, назорат комиссиялари бошланғич, маҳаллий партия ташкилотларининг фикрини ҳисобга олиб, ижрочи ва назорат органлари таркибига номзодларни тақдим этишнинг нормали қоидасини белгилаб қўйиши ва шунга мувофиқ равишда ташкилотлар нормасини ва номзодлар кўрсатиш тартибини белгилаши мумкин. Йиғилишда, конференцияда, съездда кўрсатилган номзодлар таклифига ўзгартиш киритиш ҳуқуқи тегишли партия ташкилотларидан сайланган делегацияларга берилади. Норма қоидасига мувофиқ кўрсатилган номзодлар юзасидан узил-кесил қарорни йиғилиш, конференция, съезд қабул қилади. Башарти, кўрсатилган номзодлар сони белгилаб қўйилган нормадан ошиб кетган тақдирда мазкур рўйхат партия ташкилоти ва унинг нормаси кўрсатилиб, овоз бериш бюллетенига киритилади.

9. Сайлов ўтказишдан олдин партия йиғилиши, конференцияси, съезди сайланадиган партия органи неча кишидан иборат бўлишини олдиндан белгилайди.

Йиғилиш, конференция, съезднинг сайлаб қўйиладиган партия органи неча кишидан иборат бўлишини белгилаш, сайланадиган партия органи таркибига номзодлар кўрсатиш ва муҳокама қилишни тўхтатиш билан боғлиқ қарорлари очиқ овоз бериш йўли билан қабул қилинади.

Сайланадиган партия органлари таркибига партия конференцияси, съезди делегати бўлмаган партия аъзолари орасидан номзодлар кўрсатилиши, шунингдек мазкур партия ташкилоти ҳисобида турмаган коммунистлар номзод қилиб кўрсатилиши мумкин.

10. Йиғилиш қатнашчилари, конференция, съезд делегатлари ўз мажлисларида кўрсатилган барча номзодларни муҳокама қиладилар. Йиғилишнинг ҳар бир қатнашчиси, конференциянинг, съезднинг ҳар бир делегати кўрсатилган номзодларни танқид қилиш ва рад этиш юзасидан чекланмаган ҳуқуққа эгадир. Номзодни рад этиш овозга қўйилади. Ўз номзодини рад этиш, агар йиғилиш, конференция, съезд қатнашчиларининг камида бешдан бир қисми овозга қўйишни талаб қилмаса, овозга қўймай қаноатлантирилади.

Йиғилиш, конференция, съезд номзодлар муҳокамасидан сўнг овоз бериш учун бюллетенга (рўйхатга) киритилган номзодлар шахсий таркиби тўғрисида оддий кўпчилик овоз билан қарор қабул қилади.

Овоз бериш тартиби ва сайлов якунларини чиқариш

11. Партияда раҳбарлик қилувчи, ижро этувчи ва назорат органлари сайлови яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади. Очиқ овоз бериш йўли билан (агар йиғилиш (конференция) бошқача қарор қабул қилмаса) бошланғич (цех) партия ташкилоти партия бюроси (партия комитети) котибининг ўринбосарлари тегишли бюро (партия комитети) мажлисида, шунингдек, коммунистлар сони 15 кишидан кам бўлган партия ташкилотида котиб ва унинг ўринбосари, партия гуруҳларида — партия гуруҳи ташкилотчиси сайланади.

Овоз бериш бюллетени (рўйхати)га исталганча номзодлар киритилиши мумкин.

12. Партия йиғилиши, конференция, съезд, партия комитетининг пленуми, назорат (тафтиш) комиссияси яширин овоз беришни ва унинг натижаларини ҳисоблашни ўтказиш учун очиқ овоз бериш йўли билан саноқ комиссиясини сайлайди. Саноқ комиссияси раис ва котибни сайлайди, яширин овоз бериш учун бюллетен (рўйхат)ни тайёрлайди. Унда номзодлар алифбо тартибида жойлаштирилади. Партия конференцияларини, съездларини ўтказиш чоғида партия комитетлари ва назорат комиссиялари таркибига, сайлов бюллетенига номзодларнинг лавозими ва иш жойи ҳам киритилади. Сайлов қутилари муҳрланади ва улар коммунистлар қути олдига яширин овоз бериш кабиналари орқали ўтадиган қилиб жойлаштирилади.

Партия аъзолари сони 15 кишидан кам бўлган партия ташкилотларида ва партия гуруҳларида овоз бериш чоғида унинг натижаларини ҳисоблашни партия йиғилиши шу йиғилишда раислик қилувчига ва партия аъзоларидан бирига топшириши мумкин.

13. Кўп сменали иш режими бўлган ёки ҳудудий жиҳатдан тарқоқ жамоаларда ҳисоботни муҳокама қилиш, партия органлари янги таркибига номзодлар кўрсатиш ва уларни муҳокама қилиш смена коммунистларининг йиғилишларида ёки бир неча цех партия ташкилотларининг қўшма йиғилишларида амалга оширилиши мумкин. Муҳокама якунлари юзасидан яширин овоз бериш йўли билан сайлов ўтказиш учун ягона рўйхат тузилади, сайлов смена (қўшма) йиғилишларида ўтказилади.

Смена (тармоқ) йиғилишларининг ҳар бирида алоҳида саноқ комиссияси тузилади, овозларни эса ялписига барча саноқ комиссияларининг қўшма мажлисида ҳисоблаб чиқилади. Овоз бериш натижалари смена (тармоқ) ёки цех партия йиғилишларида коммунистларга маълум қилинади.

14. Йиғилишдаги ҳар бир партия аъзоси, конференция, съезднинг ҳар бир делегати, пленумда қатнашаётган партия комитети, назорат комиссиясининг ҳар бир аъзоси сайланадиган партия органи таркибига кўрсатилган номзодлар ёзилган бюллетен (рўйхат)нинг бир нусхасини олади.

Йиғилишда, пленумда, конференцияда, съездда яширин овоз беришда иштирок этаётган ҳар бир киши у ёки бу партия органига олдиндан неча киши сайланиши белгилаб қўйилганидан қатъи назар, бюллетенга киритилган номзодларни ўчириб ташлашга ва янгиларини киритишга ҳақлидир.

Битта мандатга муқобил номзодлар билан сайлов ўтказиш чоғида биттадан ортиқ номзод қолдирилмаган бюллетенлар ҳақиқий ҳисобланади.

15. Саноқ комиссияси йиғилишга, пленумга, конференцияга, съездга яширин овоз бериш натижаларини ҳар бир номзод юзасидан алоҳида-алоҳида маълум қилади.

Саноқ комиссиясининг яширин овоз бериш якунлари тўғрисидаги ахборотини йиғилиш, конференция, съезд, партия комитетининг, назорат комиссиясининг пленуми тасдиқлайди. Саноқ комиссияси тузилмаган тақдирда овоз бериш натижалари йиғилиш қайдномасига киритилади.

16. Йиғилишда, партия комитетининг, назорат комиссиясининг пленумида, конференцияда, съездда овоз беришда иштирок этган КПСС аъзолари овозининг ярмидан кўпроғини олган номзодлар сайланган ҳисобланади. Овоз беришда қатнашганларнинг сони қутилардаги бюллетенларга қараб аниқланади.

17. Башарти яширин овоз бериш натижасида партия органи таркибига белгилаб қўйилганига нисбатан кўп ёки кам аъзолар сайланган бўлса, йиғилиш, конференция, съезд партия органининг янги миқдордаги — яширин овоз бериш натижаларига мувофиқ миқдордаги таркибини тасдиқлаш тўғрисида очиқ овоз бериш йўли билан қарор қабул қилиши мумкин.

Агар партия органи аъзолари миқдорининг илгари белгиланган таркиби ўзгармаса, унга камроқ аъзолар сайланган бўлса, у ҳолда бўш мандатлар учун номзодлар кўрсатилади ва яширин овозга қўйилади. Агар сайланадиган орган таркибига белгиланганидан кўпроқ номзодлар сайланган бўлса, у ҳолда сайлов натижаларини аниқлаш чоғида нисбий кўпчилик қоидаси қўлланилади. Конференция, съезд делегатлари сайлови чоғида ҳам натижалар шу тартибда аниқланади.

18. Сайлов чоғида бир мандатга кўрсатилган номзодларнинг бирортаси ҳам овоз беришда қатнашганлар ярмидан кўпроғининг овозини ололмаган тақдирда энг кўп овоз олган икки номзод яна овозга қўйилади. Овоз бериш бунда ҳам ижобий натижа бермаса, ушбу йўриқномада кўзда тутилган тартибда қайтадан номзод кўрсатилади, муҳокама қилинади ва овозга қўйилади. Бунда олдин овозга қўйилган номзодлар яна кўрсатилиши ва муҳокама қилиниши мумкин.

19. Қуйи ташкилотларнинг бевосита вакиллар юбориши йўли билан партия комитетларини (комиссияларни) тузиш чоғида вакил қилиб юборилган партия комтетлари ва назорат (тафтиш) комиссиялари аъзоларининг ваколатларини ҳақиқий деб ҳисоблаш тўғрисида конференция, съезд очиқ овоз бериш йўли билан қарор қабул қилади. Уларнинг ваколатларини текшириш конференция, съезд мандат комиссиясининг зиммасига ёки партия комитети конференция, съезд делегатлари орасидан тузадиган махсус комиссия зиммасига юклатилиши мумкин.

20. Яширин овоз беришга доир барча материаллар партия комитетлари (ташкилотлари)да келгуси сайловгача сақланади, шундан сўнг акт тузилиб, йўқ қилиб ташланади.

Ижрочи ва назорат органи аъзосини чақириб олиш ва чиқариш

21. Ҳисобот ва сайловлар оралиғидаги даврда сайлаб қўйиладиган органларга сайланган ёки норма қоидасига мувофиқ вакил қилиб юборилган аъзоларини чақириб олиш ёки алмаштириш тўғрисидаги қарор вакил қилиб юборган партия ташкилоти томонидан унинг йиғилиши ёки ижрочи орган пленуми қатнашчиларининг учдан икки қисмининг овози билан қабул қилинади. Бундай ҳолларда янги номзодларнинг ваколатлари тегишли партия комитетларининг пленумларида ёки назорат комиссияларининг мажлисларида тасдиқланади.

22. Бошланғич партия ташкилоти партия комитетининг партия конференциясида сайланган аъзосини партия комитети таркибидан чиқариш, район, шаҳар, округ, вилоят, ўлка партия комитети, мухтор жумҳуриятнинг жумурият партия комитети, иттифоқдош жумҳурият Компартияси Марказий Комитети аъзолари, тегишли назорат комиссияларининг аъзосини чиқариш, улар ўз обрўларини тушириб юборган, партия ташкилотининг ишончидан маҳрум бўлган тақдирда, шунингдек объектив сабабларга кўра шу комитет ва комиссиялар таркибидан чиқариш тўғрисидаги масалалар мазкур партия органи мажлисида яширин овоз бериш йўли билан ҳал қилинади. Ижро этувчи ёки назорат қилувчи орган аъзоларининг камида учдан икки қисми қарорни ёқлаб овоз берса, у қабул қилинган ҳисобланади.

Бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида сайланган партия комитетлари ва бюро аъзолари партия комитетлари ва бюролари таркибидан партия йиғилишларида яширин овоз бериш йўли билан чиқарилади.

Агар партия органининг аъзоси ташкилотдан чиқиб кетса ёки район, шаҳар, вилоят, ўлка, жумҳуриятдан ташқарига кўчиб кетса ва партия комитети (бюроси) назорат комиссияси аъзоси вазифасидан озод қилишни сўраб мурожаат этса ёки ўз ихтиёри билан истеъфога чиқиш ҳақида ариза берса, бу масала йиғилишда, комитетнинг (комиссиянинг) мажлисида очиқ овоз бериш йўли билан ҳал қилинади. Партия органидан чиқариш тўғрисидаги қарор учун овоз беришда қатнашган кишиларнинг ярмидан кўпроғи ёқлаб овоз берган тақдирда у қабул қилинган ҳисобланади.

Чиқиб кетган аъзо ўрнига партия органига янги аъзони сайлаш чоғида тегишли партия ташкилотининг белгиланган нормаси сақланиб қолади.

ССЖ Иттифоқининг қонунлари ва бошқа қонун ҳужжатлари амал қилишини таъминлаш тўғрисида

(Давоми. Боши биринчи бетда).

1-модда. ССЖИ Президентининг қонунлари, фармонлари, ССЖИ давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий органларининг ўз ваколатлари доирасида чиқарган бошқа ҳужжатлари ССЖИ ҳудудида барча давлат ва жамоат идоралари, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши шарт.

Агар жумҳурият қонуни ССЖИ қонунидан фарқ қилса, янги Иттифоқ шартномаси тузилгунга қадар ССЖИ қонуни амал қилади.

2-модда. Жумҳурият давлат ҳокимиятининг олий органи ССЖИ халқ депутатлари съездига ёки ССЖИ Олий Кенгашига ССЖИ қонун ҳужжатларини қайтадан кўриб чиқишни таклиф қилишга ҳақлидир. ССЖИ халқ депутатлари съездига ёки ССЖИ Олий Кенгашига мурожаат қилиш ССЖИ қонун ҳужжатлари амал қилишини тўхтатиб қўймайди.

Агар ССЖИ қонуни, ССЖИ давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий органининг бошқа ҳужжати, Иттифоқдош жумҳуриятнинг фикрича, унинг суверен ҳуқуқларини бузса, у ҳолда ССЖИ Конституциясининг 124-моддасига мувофиқ масала ССЖИ конституцион назорат комитетининг хулосаси асосида ҳал қилиниши мумкин.

Иттифоқдош жумҳуриятларнинг давлат ҳокимияти олий органлари агар ССЖИ Вазирлар Кенгашининг ҳужжатлари жумҳурият ҳуқуқларини бузса ССЖИ Олий Кенгашига норозилик билдиришга ҳақлидирлар. Бундай норозиликка доир қарор ССЖИ Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясида бир ой муддатдан кечиктирмай қабул қилиниши лозим.

3-модда. Мамлакатнинг бутун ҳудудида ССЖИ қонунлари амал қилиши шартлиги айрим жумҳуриятлар ўртасида, шунингдек ССЖ Иттифоқи идоралари билан айрим жумҳуриятлар ўртасида аҳднома сабаби бўлмаслиги лозим.

Жумҳуриятларда олдиндан шарт қўйиш, ССЖИ қонунларининг ҳамда ССЖИ давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий органлари ўзга ҳужжатларининг амал қилишини бошқа бирор йўл билан бевосита ёки билвосита чеклаб қўйиш ССЖИ суверенитетини камситишга, «ССЖ Иттифоқи билан федерация субъектлари ўртасидаги ваколатларни фарқлаб қўйиш тўғрисида»ги ССЖИ Қонунини бузишга ғайриқонуний уринишдир ва ҳеч қандай ҳуқуқий оқибатга олиб бормайди.

4-модда. Ушбу қонунни амалга ошириш давомида ССЖИ Президенти иттифоққа бўйсунувчи давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг ССЖИ қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминламаётган раҳбарларини вазифасидан бўшатиши, шунингдек тегишли мансабдор шахсларни тайинлаши мумкинлиги белгилаб қўйилсин.

5-модда. Халқ хўжалигини барқарорлаштириш ва бозор иқтисодиётига ўтиш вазифаларидан келиб чиқиб, халқ депутатлари кенгашлари, уларнинг ижро этувчи ва идора қилувчи органлари ваколатларини фарқлаб қўйишга доир чораларни кўриш иттифоқдош ва мухтор жумҳуриятларнинг Олий Кенгашларига тавсия этилсин.

6-модда. Ушбу қонун эълон қилинган пайтдан бошлаб кучга киритилсин.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Президенти

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1990 йил 24 октябрь.

АРГЕНТИНА ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ТАШРИФИ

25 октябрь куни Кремлда ССЖИ Президенти М. С. Горбачев билан Аргентина Жумҳуриятининг Президенти Карлос Менемнинг суҳбати бўлди.

Меҳмон Аргентина ҳозир ўз қайта қуришини бошдан кечираётганини таъкидлаб, унинг асосий йўналишларини таърифлаб берди. М. С. Горбачев Аргентина раҳбариятига, унинг халқига етилган ўзгартишларни амалга оширишда муваффақият тилади.

Иккала томон ССЖИ билан Аргентина ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга қатъий интилаётганини изҳор қилди.

* * *

Шу куни М. С. Горбачев билан К. Менем «Совет Иттифоқи билан Аргентина ўртасидаги ҳамкорлик қоидалари тўғрисида»ги декларацияни имзоладилар.

(ТАСС).

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Қонуни

«ССЖИда маҳаллий ўзини ўзи бошқариш ва маҳаллий хўжаликнинг умумий асослари тўғрисида»ги ССЖИ Қонунига ўзгартишлар киритиш ҳақида

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Олий Кенгаши РСФСР Олий Кенгашининг мурожаатини ҳисобга олиб **қарор қилади:**

1. «ССЖИда маҳаллий ўзини ўзи бошқариш ва маҳаллий хўжаликнинг умумий асослари тўғрисида» 1990 йил 9 апрелда қабул қилинган ССЖИ Қонуни (ССЖИ халқ депутатлари съезди ва ССЖИ Олий Кенгашининг ахборотномаси, 1990 йил, 16 сон, 267-модда)нинг 6-моддаси 3-бандининг иккинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён қилинсин.

«Халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари, уларнинг ижро этувчи ва идора қилувчи органлари томонидан ўз ваколатлари доирасида қабул қилинган қарорлари халқ депутатларининг тегишли қуйи кенгашлари, уларнинг ижро этувчи ва идора қилувчи органлари томонидан бажарилиши шарт. Халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари, уларнинг ижро этувчи ва идора қилувчи органлари ўз фаолиятида ССЖИ Конституциясига, иттифоқдош ва мухтор жумҳуриятларнинг Конституцияларига, ССЖ Иттифоқи, иттифоқдош ва мухтор жумҳуриятлар қонунларига амал қиладилар».

2. Ушбу Қонун эълон қилинган пайтдан бошлаб кучга киради.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Президенти

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1990 йил, 23 октябрь.

ССЖИ Олий Кенгашининг қарори

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК ИНҚИЛОБИНИНГ 73 ЙИЛЛИГИНИ БАЙРАМ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Совет халқи Улуғ Октябрь санасини ҳамиша Совет давлати вужудга келган кун, жаҳонни инқилобий йўл билан янгилашдаги шонли сана сифатида нишонлаб келган. Октябрь санасини байрам қилиш муносабати билан фуқароларнинг жуда кўп мурожаатларини, жамоат ташкилотларидан, меҳнат жамоаларидан тушган хатлар ва телеграммаларни ҳисобга олиб, ССЖИ Олий Кенгаши **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1990 йил 6 ноябрда Кремлдаги Съездлар саройида Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг 73 йиллигига бағишлаб ССЖИ Олий Кенгаши номидан тантанали мажлис ўтказилсин. Тантанали мажлисга ССЖИ Олий Кенгаши аъзоларини, халқ депутатларини, Москва шаҳар ва Москва вилояти жамоат ташкилотлари ҳамда меҳнат жамоалари, Москва горнизони жангчилари вакилларини таклиф этиш кўзда тутилсин.

Улуғ Октябрь социалистик инқилобининг 73 йиллигига бағишланган тантанали мажлисга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ зарур тадбирларни амалга ошириш ССЖИ Олий Кенгаши Раёсати зиммасига юклансин.

ССЖИ Олий Кенгаши иттифоқдош ва мухтор жумҳуриятларнинг Олий Кенгашлари, халқ депутатлари маҳаллий кенгашлари мамлакатнинг асосий давлат байрамини — тантанали мажлисларни, намойишларни, митингларни, халқ сайилларини, кўча юришларини жамиятимизни жипслаштириш ва ҳар томонлама янгилаш, Улуғ Октябрь идеалларига садоқат белгиси остида ўтказилишини таъминлайдилар, деб ишонч билдиради.

ССЖИ Олий Кенгашининг Раиси **А. ЛУКЬЯНОВ.**

Москва, Кремль.
1990 йил, 23 октябрь.

ССЖИ Молия вазирлиги, ССЖИ Давлат банки ва ССЖИ жамғарма банкида

ССЖИ Давлат банки ва ССЖИ жамғарма банки Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқи Президентининг «Фуқаролар жамғармаларини ССЖИ жамғарма банки муассасаларида сақлашдан манфаатдорлигини ошириш тўғрисида»ги Фармонини бажариш учун ССЖИ жамғарма банкида аҳолининг муддатли қўйган омонатларига қуйидаги фойда миқдорини жорий этадилар: бир йилдан ортиқ муддатдан 3 йилгача қўйилганда — йилига 5 фоиз, 3 йилдан ортиқ муддатдан 5 йилгача муддатга қўйилганда — 7 фоиз, 5 йилдан кўп муддатга қўйилганда — 9 фоиз.

Мазкур фойда миқдори ССЖИ жамғарма банки муассасаларига 1990 йил 1 ноябрдан бошлаб қўйилган омонатларга нисбатан қўлланилади.

1990 йил 1 ноябргача қўйилган муддатли омонатларнинг эгаларига уларни янги шартлар асосида муддатли омонатлар тарзида қайтадан расмийлаштириш ҳуқуқи берилади. Қайтадан расмийлаштирилмаган омонатларга ҳозирги вақтда белгиланган миқдорда — йилига 3 фоиз фойда берилади.

Айни вақтда ёшларнинг мукофотли жамғармаларига фойда миқдори — йилига 5 фоизгача, аниқ мақсадга қаратилган болалар жамғармалари ва тўлдириб бориладиган жамғармаларига фойда миқдори йилига 9 фоизгача оширилади.

Исталган вақтда қайтариб олинадиган омонатлар ҳамда ана шу омонатларнинг турлари учун амалдаги фойда миқдори — йилига 2 фоиз сақланиб қолади. Муддатли омонатлар бўйича амалдаги фойда миқдори билан шунингдек, қўшимча бадал тўлаш муддатли омонатлари ва шартномали омонатлар бўйича ҳисоб варақалари очиш 1990 йил 1 ноябрдан тўхтатилади.

Иттифоқдош жумҳуриятлар жамғарма банкларининг қарорига мувофиқ ютуқли омонатлар, пул-буюм ютуқли омонатлар сақланиб қолиши мумкин.

1990 йилнинг 1 ноябрида бошлаб ССЖИ жамғарма банки сертификатларига ҳозирги вақтдаги 4 фоиз ўрнига сертификатларнинг бутун 10 йиллик муддати учун ўртача 10 фоиз миқдорида даромад тўланади.

1990 йил 1 ноябригача сотиб олинган сертификатларга янги шартлар асосидаги даромадлар жамғармаларини жамғарма банки сертификатларида сақлашнинг бутун муддати учун 1991 йил 1 ноябрдан бошлаб тўланади.

1982 йилда чиқарилган давлат ички ютуқли заёми облигациялари бўйича даромад 1990 йил ноябридан бошлаб йиллик 3 фоиз ўрнига 9 фоиз ҳисобидан тўланади. Фойданинг янги миқдори муносабати билан 1990 йил 15 ноябридан бошлаб ютуқ тиражларида заёмнинг битта разрядида 6.870.500 сўмлик 20 минг ютуқ ўйналади. Шу жумладан қуйидаги ютуқлар ўйналади:

ютуқ миқдори (сўм)	ютуқлар сони	ҳамма ютуқларнинг миқдори (сўм)
25.000	5	125.000
10.000	10	100.000
5.000	31	160.000
2.500	49	120.000
1.000	20	20.000
500	1.900	950.000
300	17.985	5.395.500
	20.000	6.870.500

Ягона оила туйғуси

ТАШВИШ ВА УМИД

3809 киши уй-жой қуриш ва томорқа учун 557 гектар ер олди...

Бозорда мол гўштининг нархи 5 сўмдан 7 сўмга кўтарилди...

Район марказида мачит қурилмоқда...

Турли миллат кишилари ўртасидаги дўстлик алоқалари мустаҳкамланди.

Булар — Бўз районининг ҳозирги ҳаётидан баъзи чизгилар. Қайта қуриш бу заминга фақат ошкоралик ва демократия шабадасинигина олиб келгани йўқ. Магазинларнинг пештахталарида вақтинча бўлса ҳам моллар камайди. Одамлар қалбида умид билан бирга келажак учун ташвиш ҳам пайдо бўлди. Сиёсий ва иқтисодий мустақиллик қандай янгиликларни олиб келади? Бозор иқтисодиёти шароитида қандай яшаймиз? Бундай саволлар жумҳуриятнинг ҳамма шаҳар ва районларида бўлгани сингари бўзликларни ҳам ғоят ташвишлантирмоқда.

Аслида мен ҳам бўзликман. Мактабни битириб бошқа шаҳарда ишлаб бошлаганимга йигирма йил бўлди. Аммо, синфдошлар бир-бири билан мунтазам алоқа қилиб туришади. Ҳаммамизнинг ҳам ўзимизга яраша ишимиз, оиламиз, турмуш ташвишларимиз бор. Ўзбек — Муҳим Орзиқулов Уйчи районида прокурор бўлиб ишламоқда. Корейс — Мэлс Ан эса самбо бўйича Европа биринчилигида чемпион бўлди, ҳозир у «Ёш куч» спорт жамиятида бош тренер бўлиб ишлаяпти, тожик — Фарида Ҳайдарова мактабда инглиз тилидан дарс беради, чуваш — Нина Тимофеева бошқа миллатдан бўлган ҳарбийга турмушга чиққан, рус — Анна Новикова беш фарзанднинг онаси бўлди, Эдик Югай, — у ҳам корейс, машҳур сабзавоткор.

Қаерда ва қандай касбда ишлаётганимиздан қатъи назар ҳамиша бир-биримизни қўмсаб турамиз. Балки ҳаммамизни ҳам болаликда қонимизга сингиб кетган дўстлик ва биродарлик ҳисси мана шу яқинлаштириб турар. Мана шу биродарлик сабабли дунёда Зафар Юнусов ва Лена Пак, Элза Цой ва Гулчеҳра Худойбердиева, Шуҳрат Иброҳимов ва Тимофей Хваилар борлигидан бенихоя бахтиёрмиз.

Биз ўқиган синф кичик бўлса ҳам, кўпмиллатли эди. Бундай синфлар мактабимизда ҳозир ҳам бор. Оталоналар фарзандларига муруаклигидан бир-бирларини ҳурмат қилиб яшаш ҳиссини сингдиряптиганликлари, миллат ажратиш умуман хаёлимизга ҳам келмаганини сабаби мамлакатнинг баъзи ҳудудларида рўй бераётган миллатчилик ва ўзаро келишмовчиликлар бу ерда сира содир бўлмаслигидан кўнглимиз тўқ.

Мендан кўпинча корейслар Бўз районига қандай қилиб келиб қолишган, деб сўрашади. Бизнинг ота-боболаримиз Узоқ Шарқдан Қозогистон ва Ўрта Осиёга сургун қилиниб кўчириб келинганлигидан ҳам, Марказий Фарғонадаги Бўз районида корейслар кучи билан иккита колхоз ташкил этилганлигидан ҳам ёшларнинг хабарлари бўлмаслиги мумкин. Яқинда «Бўз ҳақиқати» район рўзномасида ўз саҳифаларида Марказий Фарғона чўлларини ўзлаштиришда шу ерда яшаётган барча миллат кишилари фаол қатнашганликлари ҳақида мақола бериб жуда яхши иш қилди.

Ниҳоятда оғир эди ўша йиллар. Жумҳурият ҳали уруш оқибатларидан ўзини тўла ўнглаб олмаган пайтлар эди. Ленин ва Хўжаобод районларида иккита бригада тузилиб бўш ер очишга юборилди. Корейслар ҳам бу ишдан четда турмадилар. Мана шу ер уларнинг фарзандлари ва набиралари учун она замин бўлиб қолди.

Қўшнида турли миллат кишилари елкама-елка туриб ишладилар. Синфдошим Шуҳратнинг отаси корейслар колхозига агрономлик қилди, Эдикнинг отаси эса кассир бўлди. Гулчеҳранинг ота-онаси ҳам шу ерда ишладилар. Улар ўзаро икки ака-ука дўст бўлиб ишни туйғусини ўз фарзандлари ва набираларга мерос қилиб қолдиришди. Биз ҳам ўз навбатида ана шу хислатни фарзандларимиз онгига сингдирамиз.

— Турғунлик йиллари бизнинг районимизга ҳам ўз соясини ташлаб ўтди, — дейди Бўз район партия комитетининг иккинчи котиби Мирон Ким. — Аммо кекса авлоднинг энг яхши удум ва одатлари ўзгаргани йўқ.

Мирон Ким Бўз райони билан тенгдош. У оддий пахтакорликдан райком котиблигича бўлган узоқ йўлни босиб ўтган. Дарвоқе, унинг номзодини котибликка кўрсатган коммунистлар ҳам ўзбеклар эди.

— Ҳозир сиёсий ва иқтисодий муҳит анча яхшиланиб бормоқда, — дейди М. Ким гапида давом этиб —Жумҳурият янги иқтисодиятининг иқтимоий-иқтисодий сиёсатда янгича йўл тутаётгани аҳволнинг ўнгланишига сабаб бўляпти. Аҳоли томорқа ери билан таъминланган, пахтанинг харид нархи оширилгани, жамоа ва давлат хўжаликлари қарзларидан воз кечилгани, кам даромадли оилаларга ёрдам беришни давом эттирилаётгани ва ҳоказолар аҳоли турмушини яхшилашга ёрдам бермоқда.

Районда уй-жой, мактаблар, болалар боғчалари ва бошқа қурилишлар тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Шу йилнинг ўзида қурилиш хўжаликларда 8 та мактаб фойдаланишга топширилади. Сирасини айтганда, агар қурилиш материаллари муаммо бўлиб қолмаганида қурилиш суръати яна ҳам тезлашган бўларди. Аммо шундай бўлса-да, район марказида кейинги икки йил ичида бир неча янги кўчалар пайдо бўлди, уй қуриш ишлари давом этяпти.

Том маънода байналмилал хўжалик бўлиб қолган Тельман номли колхозда ҳам муаммолар кўп. Бироқ хўжалик аъзолари уни кимлардир ҳал этиб беришини кутиб ўтирмайдилар. Жамоа хўжалиги аъзолари ўзлари асфальт ва ёғочсозлик цехлари ишлаб турибди. Яқинда ғишт пишириш цехи ҳам ишга тушади. Колхоз Киров вилоятидаги Слободской райони билан шартнома тузиб, уларга 15 тонна олма, 60 тонна тарвуз ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш эвазига 3 вагон ёғоч-тахта олди. Ана шундай манфаатли шартнома Тюмень области хўжаликлари билан ҳам тузиш режалаштирилмоқда.

Райондаги бошқа хўжаликлар сингари Тельман номли жамоа хўжалиги ҳам ижара пудратига ўтиб олмоқда. Хўжалик юритишнинг бу янги усули ҳамма жойда фойда келтиришда сабаб бўляпти. Чунки ўтган йили шўрланиб тошган Ҳ. Лайладри бошқалардан кейинроқ бошлашганига қарамай, ҳар гектар ердан 30 центнердан кўпроқ пахта ҳосили олинди. Бу келажакда ҳам давом этади. Ижарачилар пахта терими бошланмасдан нималарни ўйлашди.

— Муҳими, деҳқонларнинг қўли пул кўрди, — дейди бригада бошлиғи Гуломжон Иброҳимов. — Аслини олганда, ижара пудратидан кутилган мақсад ҳам ана шунда эди. Бригадамиз 95 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,2 центнердан пахта етиштириш режалаштирилган. План бажарилиб, 235 минг сўм даромад олдик. Шундан 60 минг сўми ижарага ҳақига, 30 минг сўми уруғлик, ўғит ва техника хизмати ҳақига берилиб, қолган қисми бригада аъзолари ўртасида тақсимланади. Бошқача айтганда, ҳосилдорлик қанчалик кўп, харажатлар қанчалик кам бўлса, даромад ҳам шунча кўпаяди. Биз пахтанинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш мақсадида ишлашимиз керак. Қўл меҳнатини камайтиришга кўп эътибор бермоқдамиз. Чунки ҳосилнинг кўп қисмини ва учинчи сортларни ўртасидаги фарқ камида 200 сўмни ташкил этади.

Пахта йиғим-терими мавсуми янги муаммоларни ҳам келтириб чиқарди. Ижара пудрати шароитида машина билан пахта териш ҳал қилувчи роль ўйнаши табиий ҳол. Шунинг учун ҳам Тельман номли жамоа хўжалигида ҳосилнинг 90 фоизи, яъни 2300 тоннаси машиналар билан териб олинди. Ҳозир бу ерда 14 та пахта териш машиналари ишлаяпти. Бироқ уларнинг аксарият қисми эскириб қолган. Янгиларини эса сотиб олиш қийин кечяпти. Чунки корхоналар мустақил хўжалик юритишни ўзларича тушунмоқдалар. Улар учун шартномани бажармай жарима тўлаш осонроқ. Корхона ҳовлисидан тайёр машиналар билан тўлиб-тошиб кетса ҳамки маҳсулотини бозор иқтисодиётига ўтилгандан сўнг, техникани бир неча баравар қимматига сотиш мумкин эмиш.

Пахта йиғим-терими ҳали ҳам авжида. Район далаларида 170 та машина билан ҳосил терилмоқда. 10 минг киши отак тутиб пайкалларга чиққан. Хўжаликлар бу ёғинсизлик кунлар бошлангунча пахта теримини тугаллаш мақсадида ёрдамчи кучларни ҳам таклиф қилишга мажбур бўлишди.

— Умуман, биз йиғим-теримни ўз кучларимиз билан олиб боришимиз мумкин эди, — дейди хўжалик раиси Ўринбой Аҳмедов. —Бироқ мавсум чўзилиб кетиши мумкин. Дастлабки ёмғир ҳам ёғиб ўтди. Шу сабабли пахта йиғим-терими ёрдамчилар олиб келинди. Қўшимча ишчи кучлари болаларни ҳаражатлар ўрнини эса пахтани тез ва сифатли тегишли топшириш билан қоплаймиз. Районимиз давлатга 25,4 минг тонна «оқ олтин» топшириб йиллик режани бажардилар.

... Бу йил Бўз райони ташкил топганлигига 40 йил бўлди. Район меҳнат аҳли юбилейни алоҳида тантана билан нишонламайдилар. Унда меҳнат ветеранлари ҳам, мактаб ўқувчилари ҳам, дала меҳнаткашлари ва завод ишчилари ҳам, зиёлилар ҳам қатнашдилар. Ана шу кишилар орасида турли миллат вакиллари борлиги, улар ҳали район равнақига ўзининг холи қудрат ҳиссасини қўшганликлари алоҳида таъкидланди. Бу ерда мувафақиятлар кўпаяверади. Чунки одамлар ўзаро дўст ва бирадор бўлиб яшаб, баракали меҳнат қилмоқдалар.

Б. КИМ,
«Ленин кичи» рўзномаси мухбири.

ИШЧИ — ЯРАТУВЧИ, БУНЁДКОР

Шундай касб эгалари борки, меҳнатлари эл-юрт хизматига яраётганидан рағбат олишади, янги марраларни эгаллаш учун ғайрат-шижоат кўрсатишдан толиқишмайди. Уларни биз ифтихор ва ғурур билан ишчи жанобы олийлари дея мадҳ этамиз.

Дарҳақиқат корхонада янги маҳсулот тайёрлашдан завқланадиган, бино-иншоотларни сифатли қуриб топширганидан қувонадиган, йўловчиларнинг оғирини енгил ва узоғини яқин қиладиган ҳам ишчи, алоқа тармоқларининг мунтазам ишлашини таъминлаётган ҳам бунёдкор касб эгаси — ишчи!

Ишчилар синфи — саноатда, қурилишда, транспортда ва алоқа корхоналарида катта куч. Билимдон мутахассислар ақлин-ғоясини рўёбга чиқаришда ишчиларнинг вакиллари жасоратли меҳнат қилаётирлар. Уларнинг бундай меҳнати эндa азиз экани, шубҳасиз. Қуйида жумҳуриятимиз ишчиларнинг меҳнати натижалари ҳақидаги хабарларни эътиборингизга ҳавола этамиз.

БАЙНАЛМИЛАЛ ДЎСТЛИК, ҚАРДОШЛИК РИШТАЛАРИ

Барқарор электр таъминоти

Ўзбекистоннинг йирик энергетика тармоғига «Сурхон» электр подстанцияси уланди. У 501 минг киловатт қувватли автотрансформатор ва 500 киловольтли электр тармоғига ҳам эга.

«Сурхон» подстанцияси 162,3 километр юқори вольтли электр ўтказиш тармоғи орқали Тожикистоннинг «Регар» подстанциясига ҳам боғлаб турибди. «Сурхон» подстанцияси ва «Регар — Сурхон» юқори вольтли электр ўтказиш тармоғи Сурхондарё вилоятининг аҳолиси ва хўдудий-ишлаб чиқариш жамламасини электр энергия билан барқарор таъминлаш учун хизмат қилади.

Шу чоққача Сурхондарёга 220 киловольтли 2 та электр тармоғи хизмат кўрсатарди-ю, электр таъминотида тақчиллик юз бериб, вилоят халқ хўжалиги тараққиётини маълум маънода чеклаб турарди. Энди бу масала ҳал этилди. Янги подстанция ишга тушиши билан яна ўнлаб корхоналарнинг барқарор ишлаши ва суғориш насос станцияларининг фаолияти яхшиланади.

Ю. ШАФЕРОВ,
муҳандис.

МЕҲНАТИНГ — ЗИЙНАТИНГ

Бригадир ибрати

Худойберган Баҳодиров 1962 йили ҳунар-техника билим юртини тамомлаб, жумҳурият Қурилиш вазирлигининг 12-механизациялашган кўчма колоннасида ғишт терувчи бўлиб иш бошлаганди.

Ўшандан буён Х. Баҳодиров турли қурилишларда ғишт терувчи бўлиб ишлади. У қисқа вақтда ўз касбининг сирларини пухта ўзлаштириб олди. Қурилишдаги бошқа касбларни ҳам ўрганиб олди, долзарб паллада бошқа касбга оид юмушларни ҳам пухта адо этишнинг уддасидан чиқмоқда. Шунинг учун уни ҳамкасблари «қирқ бир касб эгаси» дея эъзозлашади.

Эъзозли бинокор ташкилотчилик қобилиятини бригадага намоён этмоқда. Бугун кунда Х. Баҳодиров бригадаси Тошкент метрополитенининг ишга туширилмаётган объектида — ҳаракатдаги составлар ва мотовозлар ремонти депоси иккинчи навбат қурилишларида самарали меҳнат қилаяпти. Депо йил охиригача ишга тушиши керак. Ишларни жадаллаштиришда бригаданинг Турғун Турсунов, Мирзаахмад Тўйчиев, Бахтиёр Ҳамидов, Шавкат ва Ҳайдар Холматов каби аъзолари бригадир ишлаб чиқариш асосида ишлаб, сменa топширикларини ортиғи билан бажаришга эришяптилар.

В. ТИРИН.

АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИ АСОСИДА

Узоқ яқин бўляпти

Жарқўрғон районидаги 48-автокорхона коллективи қишлоқ меҳнаткашлари оғирини енгил қилиш мақсадида район маркази билан қишлоқларни боғловчи янги автобус маршрутларини ташкил этди.

Ўтган ойларда Жарқўрғон — Кўкайди, Кўкайди — Украина, Жарқўрғон — Комсомолобод йўналишларида автобуслар қатнови йўлга қўйилди. Куни кеча эса қардош Тожикистон ССРнинг Шаҳритуз шаҳарига автобус қатнай бошлади.

Айни кунларда автокорхона ҳайдовчилари режа топшириқларини ҳам ўз вақтида уддалаб келишмоқда. Шу туфайли улар Сурхондарёда вилоят автотрестида илғорликни қўлдан беришмаяпти.

Ҳ. ХУЖАМҚУЛОВ.

ЁШ МУТАХАССИСЛАР КОНКУРСИ

Алоқачилар беллашуви

Яқинда Андижонда вилоят алоқа бошқармаси ходимларининг кўрик-конкурси бўлиб ўтди. Унда 30 нафардан зиёд алоқачи қатнашди.

Алоқачилар маҳоратини баҳолаш учун тармоқнинг юқори тажрибали мутахассислари таклиф қилинди. Иштирокчилар ҳакамлар томонидан белгиланган вақт ичида алоқа бўлимларидан фуқаролардан буюртмалар қабул қилиш, газета ва журналларни ажратиб тахлаш, посилкалар, бандероллар қабул қилиб олиш каби ишларни бажардилар.

Беллашувда «Куйганёр» алоқа бўлимининг кабелчиси Қ. Ботиров, Шаҳрихон алоқа бўлимининг телефонисткаси Г. Абдураҳмонова, шу алоқа бўлими почтальони М. Солиевалар ғолиб деб топилиб, жумҳурият кўрик-конкурсида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Конкурсни ўтказишдан асосий мақсад — вилоятда алоқа хизматини яхши йўлга қўйиш, тармоқ иш сифатини янада ошириш, ёш мутахассисларнинг билим ва маҳоратини синашдан иборат бўлди.

А. ХОЛМАТОВ.

ҚОЛОҚЛИККА БАРҲАМ БЕРИЛДИ

Қарши районидаги «Қарши» давлат хўжалиги чорвачилик фермасининг ижарачиси Тўрақул Юсупов бу йил 30 минг сўмдан кўпроқ соф фойда олишни мўлжаллаб турибди.

Тўрақул Юсупов шу хўжаликда илгари иқор пахтачилик бригадасининг раҳбари сифатида машҳур эди. Бундан беш йил муқаддам уни хўжаликнинг қолоқ участкаларидан бири — чорвачилик фермасига ўтказишди. Кўпчилик аввалига бу ишда уни тўлиқ ворсишиб кетишига ишонмади. Лекин ижрачи раҳбар тадбиркорлиги билан ном қўрди. У аввалига оила аъзолари билан фермада пудрат асосида иш бошлади. Ўтган йили эса фермани тўла ижарага олди.

У ишни подани зотдор моллар билан тўлдиришдан бошлади. Ҳозир фермадаги қорамоллар сони илгариги 80 ўрнига 400 бошга етказилди. Шулардан 159 боши соғин сигирлардир. Улардан ҳар куни 870 килограммдан сут соғиб олинаяпти. Бу шартномада кўзда тутилганидан 70 килограмм кўпроқдир.

Сигирлар маҳсулдорлигининг ўзидан-ўзи кўпайиб бораётгани йўқ. Балки қимматли астойдил меҳнат, жониворларга ширали ва тўйимли озуқа бериш-ётганлиги ва яхши парвариш туфайли шундай бўляпти. Озуқани эса Т. Юсуповнинг ўзи етиштиради.

Ижарачи ихтиёрида 57 гектар ер бўлиб, ана шу майдонда қорамоллар учун етарли озуқа тайёрланади.

СУРАТДА: ижарачи Тўрақул Юсупов ва унинг оила аъзолари.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат (ЎзТАГ).

•ҲУҚУҚШУНОС МИНБАРИ

Ҳуқуқий давлат томон яна бир қадам

«Ўзбекистон ССЖда маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш ва халқ депутатлари маҳаллий Советлари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси муҳокамада

Аввало бу Қонун лойиҳаси маҳаллий Советларнинг иш фаолиятида тўғридан-тўғри қўлланишини лозим бўлган норматив ҳужжат ҳисобланади. Қонун лойиҳасининг асосий мақсадларидан бири ҳам Советларнинг барча ҳокимиятларининг иқодий тажрибасига асосланиб, ўз қуқлигини асосида ишлаб, самара берадиган, социал адолатни ҳимоя қила оладиган ва фуқароларнинг ўзини бошқариш системасига айлантиришдан иборатдир.

Иккинчидан, Қонун лойиҳаси жумҳуриятимиз Мустақиллик декларациясига асосланган бўлиб, ўзининг характери хусусиятлари билан ажралиб туради. Айниқса, Қонун лойиҳасида биринчи марта бир йўла барча бўлган нормаларнинг конкретлаштириб, ҳар бирининг, яъни вилоят, ноҳия, шаҳар, қишлоқ (овул), посёлка Советларининг ваколатларининг, уларнинг раҳбарлик ва иш юритиш органларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, хўжалик, ижтимоий-иқтисодий, маданий қурилишларни раҳбарлик қилиш доираси, табиат ресурсларидан фойдаланиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш каби ҳаётий масалаларни ҳал қилиш ҳам бир бутунлик ягона органларига кенг ва асосида бошқариш ҳуқуқлари берилди.

Қонун лойиҳасининг асосий мақсадларидан яна бири, маҳаллий ўзини-ўзи бошқаришда шу ҳудудда истиқомат қилувчи барча фуқароларнинг ташаббускорлиги асосида, муҳим масалаларни ҳал этишда актив қатнашишини таъминлашдан, ўз ҳуқуқларини чегараланишига йўл қўймаслик, барча турмуш жабҳаларида ижтимоий адолатни ҳимоя қилишдир.

Халқ ўз иродасини халқ депутатлари Советлари ва ижтимоий ўзини-ўзи бошқариш органлари, шунингдек демократиянинг турли шакллари (маҳаллий референдумлар, фуқаролар умумий йиғинлари) орқали амалга оширади. Ҳамда сайлаб қўйилган Советлар фуқаролар назорати остида бўлиши ва улар ҳисоб беришини талаб қилади. Демак, фуқаролар ўз ваколатларига мувофиқ ҳар бир масалага фикр юбориш ҳуқуқига ҳам эга.

Қонун лойиҳасининг маҳаллий бюджет нормаларидан яна бири, маҳаллий Советларнинг ҳуқуқ бўйича мустақиллиги, юқори Советлар ва ўзаро юқори ҳамда ўзаро муносабатлари бўйича ва муносабатларнинг аниқ белгиланганлигидир. Шунингдек, Ўзбекистон Жумҳурияти қонунчилигида биринчи марта конкрет асосда маҳаллий Советларнинг утга ҳудудий даражаси белгилаб қўйилган.

Маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш идоралари шу ҳудудда истиқомат қилувчи барча фуқароларнинг ҳуқуқлари, бурчлари ва эркинликларини амалга оширишни таъминлайди, маҳаллий аҳамиятга эга бўлган корхона, ташкилот, муассасаларнинг иқтисодий, сиёсий, ижтимоий, маданий ва бошқа соҳаларда уларнинг тенглигини, мустақиллигини таъминловчи сайлаб қўйиладиган ва ижро этувчи органлар тизими ҳисобланади.

Бу халқ депутатлари маҳаллий Советлари, ҳудудий ижтимоий ўзини-ўзи бошқариш идоралари, яъни маҳалла, қишлоқ, овул ва маҳалларнинг кенгашлари ва ҳоказо, уй комитетлари ва шунингдек демократиянинг турли шакллари (маҳаллий референдумлар, фуқаролар йиғинлари, йиғилишлари) дан ташкил топган.

Айниқса, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг тааллуқли бўлган ҳудудий даражадаги Советлари ваколатлари аниқлаштирилиб, улар ваколатларининг ҳудудий давлат кооператив соҳаси ва шу Советларни ташкил этишга тааллуқлидир. Яъни «Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва ўзини-ўзи бошқаришнинг кенгашлари» бир неча 9-10-11-моддаларида халқ депутатларининг барча даражадаги Советлари ваколатларига эга эканлиги аниқлаштирилиб берилган.

Ноҳия, шаҳар ва ўзи бошқариш маҳаллий Советларнинг ваколатлари — асосан шу маъмурий территорияда мавжуд бўлган хўжалик, ижтимоий-иқтисодий, маданий ва бошқа ҳаётий масалалар, табиат ресурслари билан боғлиқ ишлардир. Яъни ер ва табиат ресурсларидан фойдаланиш, маҳаллий хўжалик бюджетига маблағлар ўтказиш, экологияга етказилган зарарларни ундириш, солиқ ва йиғимлар, тўловларни (ставкаларини) белгилаш ваколатига эгадирлар. Шунингдек, коммунал мулкдан фойдаланиш ва уни бошқариш устидан назорат олиб бориш ва шу ҳудудда жойлашган корхоналар ва ташкилотлар устидан ҳам кенг назорат ўрнатиш ҳуқуқлари ҳам белгилаб қўйилган. Шу билан бирга Қонун лойиҳасида қишлоқ (овул), посёлка, шаҳарчалар, шаҳар, шаҳарлардаги ноҳия Советлари ваколатлари аниқ чегараланган.

Қонун лойиҳасида умумиттифоқ Қонунидан фарқли ўлароқ, Советлар ваколатларининг аниқлиги билан бирга, улардаги давлат, кооператив ва фуқаролар билан бўладиган муносабатларига ҳам катта эътибор қаратилган. Айниқса, Советлар фақат ўз эрки, иродаси ва манфаатини кўзлашлари билан бирга давлат манфаатини ҳам кўзлашлари лозимлигини ҳам Қонун лойиҳасида ўз ифодасини топди.

Ўзбекистон жумҳуриятида халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ташкилий бирликлари ва тузилиши состав-ларида ҳам катта ўзгаришлар мавжуд.

Масалан, кўпчилик ноҳиялар, шаҳарлар ўз Советларининг Раёсатини, ижроия қўмитасини ва баъзан ўз Советларининг ўзини йўқотиб, уларнинг ўрнига янги органлар тузиш ниятини билдираётган эди. Бу ва бошқа ҳаётий ҳам ўз кучини тасдиқ тақлиф киритмоқда.

Муҳокамага қўйилган Қонун лойиҳаси бунга ҳам тўлиқ жавоб беради. Бизнинг фикримизча, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг биринчи 12-моддасида кўрсатилганидек олиб борилиши лозим. Яъни халқ депутатлари маҳаллий Совети Советнинг раисини ва унинг ўринбосарларини сайлайди. Халқ депутатлари вилоят, ноҳия, шаҳар (туманга бўйсунмайдиган шаҳар) ва шаҳардаги ноҳия Советлари Советнинг Раёсатларини тузиладилар.

Халқ депутатлари Советининг ижроия қўмитаси, унинг бўлимлари ва мансабдор шахсларнинг хўжалик фаолиятини, маҳаллий бюджет ижросини, йиллик ҳисоботини, даромадлар ва харажатлар ҳисобини ҳисобот назорати учун маҳаллий Совет ўз ваколатига асосланиб, 3 кишидан кам бўлмаган асосда тафтиш комиссиясини сайлаши мумкин. Тафтиш комиссиясининг аъзолари Советнинг раисини ва ижроия қўмитаси аъзоларини сайланмайдилар. Яъни тафтиш комиссияси фақат сайланган кишини ва бошқа кўпгина юқори маблағлар киритилди.

Маҳаллий Советларнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлаш, ҳамда корхона, муассаса ва ташкилотлар ҳам ўз ҳудудлари иқтисодиётининг ривожига ёрдам беришга ва ўз ҳудудини иқтисодий ва ижтимоий имконият тараққиётининг ривожига ёрдам беришга тайёр турадиган ижтимоий ва бошқа мулкчилик ҳамда тўлиқ ва ўзаро манфаатдор муносабатларини белгилашда бир хил шароитда ўтиш мумкин. Шунингдек, Қонун лойиҳасида кўпроқ фарқ қиладиган асосда Советларнинг тавсифи ва муносабатлари ҳам ўрнатилган, бу эса ҳуқуқ ва ижтимоий ҳуқуқларни бузишнинг олдини олади. Ҳисоб-китобли ва шартномали асосда жойларда шаҳар ва бошқа бир ҳуқуқий, бирлашмалар бир шахслари ва бошқа ҳуқуқий шаклларида ўтиш ҳуқуқига ҳам беради.

Булардан ташқари аҳоли эҳтиёжларини қондириш учун тегишли территорияда жойлашган корхоналар ишлаб чиқарадиган маҳсулотларнинг сотишида ҳамда шу ҳудудда мавжуд ва ўзга табиий манбалардан фойдаланишида ҳам маҳаллий Советларга имтиёзли ҳуқуқлар берилди.

Айниқса, молиявий асослар бўлимида ҳар бир маҳаллий Советлар мулкининг вужудга келиш асослари кенгайтирилиб, аниқлаштирилган.

Қонун лойиҳаси кўпгина масалалар каби, яъни, ижтимоий ҳаёт, ижтимоий-иқтисодий, маданий ва экология соҳасида, нуфус ва бошқа жабҳаларда Ўзбекистонда истиқомат қилувчи барча халқларнинг миллий хусусиятлари, нуфус сиёсатини, экология ва бошқа хусусиятларни эътиборга олинган ҳолда тузилган.

Албатта Қонун лойиҳаси мукаммал ишлаб чиқилган, деб ҳисоблаб олмаймиз. Шу боис жумҳуриятимизнинг барча фуқаролари ўз фикр ва мулоҳазалари ва таклифлари билан қонун лойиҳасини бойитишда фаол иштирок этишлари лозим. Янада мукаммалроқ Қонун лойиҳасини тузишга ёрдам берадилар, деган умиддамиз.

О. ЭРНАЗАРОВ,
Ўзбекистон Адлия вазирлигининг қонунларни тартибга солиш ва қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш бошқармасининг бош маслаҳатчиси, юридик фанлари номзоди.

Маиший хизмат муаммолари

БИЗГА ҲАМ ЭЪТИБОР ЗАРУР

Маиший хизмат тармоқлари фаолиятидан ҳаммамиз ҳам рози эмасмиз. Холбуки, маиший хизмат соҳаси ишлашга, буюртмаларни ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилсак ҳам одамларнинг муносабати ўшаўша. Бундай оқилона йўлаб кўрсак, одамлар ҳақ.

Хизмат кўрсатиш донраси ҳали бизда жуда тор, Малакали мутахассис тайёрлайдиган ўқув юртлари-йўқ ҳисоби. Ишнимизнинг савияси ҳам кўтарилганидек эмас, Лекин шу ерда бир нарсани таъкидлаб ўтиш зарур. Тармоқ хизматларини, жумладан, бизнинг жамоамиз аъзоларини аҳолига хизмат кўрсатишни иложи борича яхшилашга интилишади. Бу борада талайгина муваффақиятларга ҳам эришдик. Маиший хизмат кўрсатувчи ҳар қайси маҳалла ва дўкон ва уйлардан ишлар талабларга жавоб бериш чораларини ахтаради. Ана шу ҳам ўз диди, ўз феъл-атвори «мосламаси» бор. Ўз-ўзидан маълумки, бундай пайтда кимнингдир кўнгли қолиши табиий. Мен ишимиздаги камчиликларни бу фақат бизларнинг оқламоқчи эмасман.

Ҳозирги пайтда ноҳиямизда 63 та сартарошхона, 14 та тикувчилик цехи, 11 жойда пойабзал устахонаси, битта трикотаж кийимлар тўқиш цехи, 7 та маиший хизмат уйи, 4 та буюртма қабул қилиш ва бир қанча кийимларни устахонаси ишлаб турибди. Мана икки йилдирки, биз тўла хўжалик ҳисоби бўйича ишлаяпмиз ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаяпмиз. Ҳар йили эса ишнинг истиқболи учун усулини қўллаганимиз учун ҳам меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, аҳолига хизмат кўрсатишни бирмунча яхшилашга ва газни тежаш ишига эришдик. Дарвоқе, ишнинг ўзи фақат ва тежамкорликка қараб устама иш ҳақи ҳам бериш мумкин.

Тўла хўжалик ҳисоби туфайли фаолиятимизни янада кенгайтириш имкониятига эга бўлдик. Кейинги икки йил ичида аҳолининг шахсий ҳовлиларида бир хил ишлари, уй-жой ва бино қуриш бўйича, тўй-маъракаларда хизмат қилиш учун бригадалар тузилди. Бундан ташқари, 88 нафар касаначимиз бор. Улар асосан тикувчилик билан шуғулланади.

Ишга туширилаётган янги хизмат турлари ҳам, кўпсонли пахтакорларимиз ҳамда маиший хизмат кўрсатишни ўз зиммасига олган бир қанча миқдордаги ҳамкорлар ҳам аҳолига хизмат кўрсатишда ёрдам беряпти. Мисол учун Тельман номли жамоа хўжалигидаги Тарнов қишлоғида бичиш-тикиш устахонаси, сартарошхона, пойабзал созлаш дўкони ишга тушгач, бу ерда истиқомат қилувчи аҳолига анча енгиллик яратилди. Крупская номли жамоа хўжалигида эса хотин-қизлар учун пардозхона очилди.

Вилоят маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси 40 минг сўмлик кооператив ривожлантириш режамизга қўшган. Жорий йилда эса бирлашмамиз қошида биорта ҳам кооператив фаолият кўрсатмади. Чунки 1989 йилда ташкил этилган кооперативлар ўзини оқламагани, бундай хизматларни воз кечилган.

Ноҳияда кийим-кечакларни химиявий усулда тозалаш цехи йўқ. Биз аҳолидан буюртма қабул қилинган кийимларни тозалаш учун Каттақўрғон шаҳрига олиб борамиз. Ўз-ўзидан маълумки, цех ходимларининг дастлаб бизнинг буюртмаларимизни бажаради. Хуллас, кийимни тозалаш муддати чўзилади. Шу боисдан ноҳиямиздаги хизматнинг бу турини ташкил этиш долзарб масала бўлиб турибди.

Умуман, таъминот масаласида ниҳоятда қийинчиликларга дуч келяпмиз. Ўрнига фақат орқага кетяпмиз. Вилоят маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси таъминотчилари бирон-бир ёрдам беришмаяпти. Шу боисдан суратчилар плёнка, қоғоз, сартарошлар эса ёғоз, сартарошлар эса кўзгу, соч машинкаси, устара ишлаб ололмаяпти. Қийин томони шундаки, бу хил нарсаларни магазин пештахталаридан ҳам тополмаймиз.

Ноҳиямиз маиший хизмат кўрсатишда янги услуб яратмоқда. Биз ҳам ўз хизматимиз орқали ҳамиша одамларга хизмат қилишга, тетиклик, чиройли бўлиш учун фақат заруратни биламиз. Шундай экан, маиший хизмат кўрсатиш соҳасини замонавий техника базаси мустаҳкамлаш ўз ечимини кутаётган масала саналиб турибди.

М. НОРОВ,
Каттақўрғон ноҳия маиший хизмат кўрсатиш бирлашмаси директори.

• САНЪАТ ОЛАМИДА

ҚАЛБЛАРНИ РОМ ЭТИБ

«Жононга бордим бир кеча...» спектаклидан кўриниш.
К. РОМЕЕВ суратга олган.

Қарши шаҳрида «Мулоқот» номида театр-студия ташкил этилганига кўп вақт бўлганича йўқ. Аммо ўтган икки йилдан кўпроқ давр мобайнида бу санъат жамоаси ижодий жиҳатдан шаклланиб, ўз репертуарини яратиб, эл эътиборига туша олди. Бугунги кунда «Мулоқот»ни Қашқадарёдагина эмас, балки бутун жумҳуриятимизда яхши билишади. Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозоғистон театр-студияларининг ўтган йилги биринчи фестивали эса уни бутун минтақага танитди. Юксак ижрочилик намунасини кўрсатган коллективга анжуманнинг Бош соврини топширилди.

Изланиш ва яна изланиш шиори ўз самарасини кўрсатди. «Мулоқот» Ўзбекистон театрларининг II фестивалида ҳам Бош соврин билан тақдирланди.

«Мулоқот» биринчи навбатда ўзбек миллий театрининг унутилиб кетган анъаналарини қайта тиклаш, улар асосида янги замонавий кўринишдаги театр лабораториясини яратиш учун интилмоқда. Яна бир нарса, у хўжалик ҳисобида мустақил иш юритувчи театр сифатида ижодий ишлаб-чиқариш жараёнининг ўзига хос янги қонун-қоидаларини амалда синаб кўрар экан, фаоллик ва дадиллик хислатларини намойиш этмоқда.

«Мулоқот»нинг репертуарига назар ташланса, унинг ижодий қиёфаси ҳақида тасаввур қилиш мумкин. «Ҳамзанинг номаълум театри» томошалар туркуми — бутунлай янгича, характерли, энг муҳими, ҳаяжонли спектакллар мажмуаси. Ҳозир жуда кўплаб театрлар саҳнасида ўйналаётган «Темир хотин» (Ш. Бошбеков асари) жиддий комедияси «Мулоқот» томонидан ўзига хос саҳналаштирилди.

Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмаси бошқаруви «Мулоқот»ни Ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозоғистон театрларининг III кўригига тавсия этди. Душанбе шаҳрида ўтказилган навбатдаги масъулиятли ижодий беллашувда мулоқотчилар «Жононга бордим бир кеча...» ва «Заҳарли ҳаёт ёхуд ишқ қурбонлари» спектаклларини намойиш қилиб, фестиваль ҳайъати ва томошабинларни хурсанд этдилар. Улар «Миллий театр санъатини тиклагани учун» «Режиссёр фикрини яхши ифода этгани учун» (актёр Ҳ. Ҳақбердиевга), «Энг яхши рассомлик иши учун», (А. Сатторовга), «Энг ёқимтой актриса» (К. Исмоиловага) мукофотларига сазовор бўлдилар.

«Мулоқот»ни яқин келгусида яна бир жиддий ижодий имтиҳон кутмоқда: Римдан Тошкентга келган таниқли театршунослар унинг «Жононга бордим бир кеча...» спектаклини Италияда намойиш этишга таклиф қилдилар.

М. ОБИДОВА.

● ФАНИМИЗ ЗАҲМАТКАШЛАРИ

Тиббиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент тиббиёт-педиатрия институти фармакология кафедраси мудираси Санъат опа Азизова ўзи ҳақида сўзлар экан, халқаро анжуманларда — Чехословакия, Ҳиндистон, Америка, Канада, Грецияда бўлиб, илмий ва Ўзбекистон хотин-қизларининг фанни ривожлантиришдаги ўрни ҳақида маърузалар қилганлигини айтди.

У ўрта мактабни олтин медал билан тамомлаб, Тошкент тиббиёт институтининг даволаш факультетига ўқишга киради. Институтни муваффақиятли битиргач, фармакология бўйича аспирантурада қолади. Дарҳақиқат, ўша пайтларда ўзбек аёлларидан фармаколог олималар деярли йўқ эди. Дори-дармонларнинг инсон организмига таъсирини ўрганиш мақсадида илм оламига қадам қўйди. 1963 йили дастлабки кашфиёти рўёбга

Инсоний бурчни бажариб

чиқиб — тиббиёт фанлари номзоди бўлди. Орадан беш йил ўтгач, фан докторлигини ҳам ёқлаб олди...

Тошкентнинг Эскижўва маҳалласида хизматчи оиласида дунёга келган оддий ўзбек аёли фармакология соҳасида жумҳуриятда кўзга кўринган олима даражасига кўтарилди. Уч нафар фан докторига, ўн нафар фан номзодига илмий ишларига раҳбарлик қилди.

Санъат опанинг оиласи ҳақида сўз кетганида, уларни ҳамма фахр билан тилга олади. Ўғли Искандар ва қизи Дилором ҳам тиббиёт фанлари номзодларидир. Санъат опа жамоатчилик юмушларида ҳам ўзининг фаол иштироки билан ажралиб туради. Сурункасига тўрт марта район кенгаши депутати ва район раёсати аъзолигига сайланган. Район хотин-қизлар кенгашининг раиси сифатида ҳам муносиб хизматларни амалга оширди.

Унинг камтарона қилиб, мен ҳақимда ёзмай қўя қолинг, ука, оддий инсоний бурчимни бажаряпман-ку, деган сўзларини эсга олиб, опа ҳақидаги илиқ гапларни шу жойда тўхтатдим...

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ.

Суратда: С. Азизова талабалар даврасида.
В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

Ўзбекистон ва жаҳон

ДЎСТЛИК КЎПРИГИ

Куни кеча Ўзбекистон ССЖ давлат Санъат музейида қўшни мамлакат — Ҳиндистон рассомлари тасвирий ва амалий санъат кўргазмаси очилди. Унда бу мамлакатдан диёримизга меҳмон бўлиб келган эр-хотин Кришна ва Рамананда Бандхопадхайяларнинг асарлари намойишга қўйилган.

Бундан ташқари Рамананда директори бўлиб ишлаётган Рамакришна мазҳабидаги маданият институти музейи ва бадиий галереясида сақланаётган ҳинд усталарининг ноёб асарлари ҳам ўрин олган. Кўргазма очилиш маросимида ҳинд созандалари мусиқалар ижро этдилар.

Бу кўргазма чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа боғлаш Ўзбекистон жамияти ва рассомлар уюшмаси ташаббуси билан ташкил этилди. Кўргазма очилиш чоғида **Рамананда Бандхопатхайя** мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Сизнинг жумҳуриятингиз пойтахтида бизнинг бу кўргазмамиз ташкил этилиши қувончли бўлиши билан бирга ўзига хос имтиҳондир. Ундаги барча асарлар ўзбек томошабинларига манзур бўлади, деб ўйлайман. Шу муносабат билан диёрингизда меҳмон ҳам бўлиб турибмиз. Ўзбекистон ҳақидаги умумий тасаввурларим бу ерга келиб мутлақо ўзгарди. Санъат кошоналарида ўзбек халқининг миллий созлари иштирокида ижро этилган мусиқа асарларини ғоятда завқ билан тингладик. Бу созларда ҳинд санъатига ўхшаш жиҳатлар бор. Бундан ташқари диёрингизда қадимий санъат билан ҳозирги замон маданияти муштарак, уйғунлашиб, шарқона мазмун касб этаётганлигини кўрдим. Айниқса, меъморчилик, тасвирий санъат соҳаларида яхши тараққиётни яққол кўриш мумкин.

— Шу кунларда Ўзбекистонда «Бобурнома» асари яратилганлигининг 460 йиллиги нишонланмоқда. Шу муносабат билан сиз ўз фикрингизни билдирсангиз.

— «Бобурнома»ни мен ўз она тилимда зўр иштиёқ билан ўқиганман. Бу жуда мукаммал ва бебаҳо асар. Унда халқларимизнинг тарихи, турмуши, маданиятига оид жуда кўп қимматли маълумотлар бор. Шу китоб таваллудининг гувоҳи бўлиб, кўп хурсанд бўлдим. Бу асар муаллифи Заҳириддин Муҳаммад Бобур номи Ҳиндистонда севиб тилга олинади. У Ўрта Осиё ва Ҳиндистон ўлкалари ўртасида ўз замонасида дўстлик кўпригини бунёд эта олган улуғ султон. Бу дўстлик иншооти яна узоқ асрлар оша хизмат қилажак. Бобур замонида Ўрта Осиёдан Ҳиндистонга борган мусулмонлар ҳам айни пайтда у ерда фан ва маданиятнинг равнақига муносиб ҳисса қўшишган.

Ўзбекистон ва Ҳиндистон дўстлик жамиятлари ҳамда рассомлар уюшмалари ўзаро маданий алоқаларни янада кенгайтириш борасида бир қатор тадбирларни амалга оширишмоқда. Улардан бири санъат кўргазмаларини айрибошлашдир. Ҳиндистонда ҳам ўзбек мусаввирларининг асарлари кўргазмаси очилади. Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган санъат арбоби Мидат Кагаров ва «Ёзувчи» нашриёти рассоми Анвар Мамажонов асарлари кўргазмаси бир ой давомида у ерда намойиш этилади.

А. ПЎЛАТОВ.

МУХЛИСЛАР ОРЗУСИ УШАЛДИ

«Пахтакор»нинг олий лигага қайтиш йўли ҳақида баъзи мулоҳазалар

Мухлисларнинг қувончи чексиз. Севимли «Пахтакор» кўп йиллик танаффусдан кейин яна олий табақа футбол жамоалари сафига қайтди. Қайтганда ҳам муддатидан илгари, хотиржамликни ишқибозларга раво билиб, «бўлди-бўлмайди» каби даъволардан холис тарзда муддаога эришди. Умуман от йили пахтакорга омадли келди. Мисқоллардан улкан хирмон уйган марди-майдонларнинг қутлуғ номига монанд ўйин кўрсатган пахтакорчилар ҳам ҳар қанча олқишу шарафга муносиб бўлиб туришибди. «Пахтакор» йигитларининг сардори Ф. НОВИКОВ билан суҳбатимиз эса ғалаба йўлига бир назар ҳақида борди.

— Фёдор Сергеевич, кейинги йилларда унча-мунча тренер уддасидан чиқолмаган хайрли ишга қўл уриб, минглаб ишқибозларнинг орзуси ушалишига имкон бердингиз. Ўйлайманки, бундай ечимни кутаётган муаммони ҳал этиш ўзича бўлмас. Демак, ният холис бўлса, муддао йўли ёруғ экан-да!

— Маълумки, мавсум арафасида, командалар чемпионатга шайликни тобига етказадиган бир паллада «Пахтакор»ни қабул қилиб олишга тўғри келди. Сирасини айтсам, мен пойтахт спартакчиларига мураббийлик қилиб юрган кезларимдаёқ пахтакорчиларнинг ўйинларини зимдан кузатиб юрардим. Бу коллективга бир жиҳатдан ҳавасим ортса, бошқа тарафдан ҳайратим ошарди. Наҳотки мамлакатда йирик жумҳуриятлардан ҳисобланган Ўзбекистонда олий лигада ўйнаб, совринли ўринларга даъвогарлик қиладиган командани оёққа турғизишнинг имкони бўлмаса, деб ўйлардим.

Ўзбекистонда футболсеварлар ҳаддан зиёд. Тўп сураётган болакайлар ҳам, футбол учрашувидан завқланиб ҳайқираётган мухлислар ҳам етарли. Афсуски, ўлкадагина эмас, Ўрта Осиёда кўпчилик ёқтирадиган «Пахтакор» неча йиллардан бери зўр ўйинлар кўрсатолмай, мавқеини мустаҳкамламай, бунинг устига командани «учар» футболчилар» ҳисобига тўлдириб, мухлисларини ранжитиб, келаётгани сир эмас.

Мени пахтакорчиларга устозлик қилиш учун таклиф қилишганда, омадим келди, деган хаёлга бормадим. Кўп нарсани бошдан бошлашга тўғри келишини билардим. Мухлислар пойтахт спартакчиларига устозлик қилишни ўрнига қўёлмаган мендек мўйсафидни қўлидан нима ҳам келарди, деган хаёлга борган бўлишлари табиий. Шунинг учун ҳам пахтакорчиларнинг аксарияти, команда бошлиқлари, футболга мутасадди кишиларнинг баъзилари менга хайрихоҳлик билан қарашмади. Ҳар бир ишимда панд беришга уринишлар бўлди, десам муболаға эмас. Зеро, мен бутун куч ва тажрибамни пахтакорчилар билан ўзаро муносабатга сарфлаб, ўзимнинг нимага қодир ва қобиллигимни, ниятим холис ва виждоним поклигини исботлашга аҳд қилдим. Чекинишга ўрин йўқ эди. Аста ишлар юриша бошлади.

— Алломаларнинг таъбирича, эҳтирос инсонни эзгу мақсадлар сари дадил етаклашда салмоқли кучга айланаркан. Балки, мавсум бошидаёқ: «Пахтакор» бу йил олий лигага чиқади, бу йўлда барча имкониятлардан етарли фойдаланамиз», деб дадил башорат қилиш билан эътибор қозондингизми! Албатта бунга кимлар ишонди, кимларга эриш туюлди. Лекин ҳаммаси ўйин пайтида кўринади, деган фикрга бордик.

— Бор гапни айтишим керак. Командада тартиб ва интизом жуда бўшашган эди. Ҳамма ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилганди. Шунинг учунми, мавсумдаги биринчи ғалабага эришганимиздан кейин футболчилар ўртасида аллақандай тушуниб бўлмас кайфият юзага келди. Маълум бўлишича, ғалабадан кейин уни қандайдир йўсинда бўлмасин «нишонлаш» расм экан. Албатта, тарки одат амри маҳол дегандай, ўрганиб қолган кўнгил хумор қилаверади-да. Бундай ўзига хос меросимга барҳам бермоқчи эканимни пайқаган футболчиларнинг менга нисбатан қарашлари янада ёмонлашди. Бўш келмасликка тўғри келди. Тошкентда «Нистру» командаси дарвозасига учта жавобсиз тўп киритиб, эришилган ғалабанинг таҳлилини таклиф этдим. Ўртага чойшаб-майдон тўшалди. Учрашувдаги барча ҳаракату одатлар яна бир бор ҳамманинг кўз ўнгида гавдалангандай бўлди. Таҳлил қизғин баҳсга айланди. Ҳар қалай, адолат қарор топди. Шу тариқа барча ўйинлар таҳлили мунтазамлик касб этди.

Ўзингдан кечмасанг, бир нарсага эришиш қийин экан. Маълумки, шу йил ёзда ҳамманинг назари жаҳон чемпионатига қаратилди. Менга ҳам ана шу чемпионат ўйинларини Италияга бориб, бевосита кўриш учун имкон берилди. Бу, шундай палла эдики, бир ой эмас, бир кун ҳам команда учун салбий таъсир қилиши турган гап эди. Шунинг учун ҳам жаҳон футбол ўйинига бормасликка, ўрнимга ёрдамчи тренер А. Толибжоновни юборишга аҳд қилдим. «Шундай имкониятдан ҳам фойдаланмадингми?», деган дашномларга парво қилмадим. Оқибати ёмон бўлмади. Нега дейсизми? Ўша даврда тузуккина ўйин кўрсатиб турган «Қайрат», «Зенит» ва пойтахт темирйўлчиларининг аҳволлари мушкуллашди-ку. Чунки, бу командалар жаҳон чемпионати даврида тренерсиз ўйнашга мажбур бўлишганди.

Пахтакорчилар таркибини мустаҳкамлаш, ҳужумкорликни таъминлаш, чиройли ўйинлар кўрсатиб, мавқени яхшилаш важидан А. Абдураимов, М. Билолов кабилардан воз кечишга тўғри келди. Начора, қаттиққўллик билан саховатпешаликка адолат ва холислик тарозусида мезон қўйиш лозим эди-да. Меҳнатлар зое кетмади. Футбол жамоасида соғлом ва ишчан муҳит юзага келди. Энг муҳими аввалгидек маъмурий-буйруқбозлик билан ўйинчиларни командага тиқиштириш барҳам топган.

— Командамиз олий лигага йўлланма олди. Эндиги вазифа қандай бўлмасин юқори ўринларга интилиш билан бронза ўрнига кумуш олиш. Иложи бўлса, олтин медаллар билан олий лигага чиқишга нима етсин. Пахтакорнинг бугунги аҳволи ва келаси йилдаги кўриниши ҳақида нималар дея оласиз!

— Умуман, пахтакорчилар ўз майдонларида мағлубиятсиз ўйнаб, 3 та дуранг учрашувда шунча очко йўқотишди, холос. Аслида шуни ҳам бой бермаслик керак эди. Сафар учрашувларида эса ёмон ўйнашмади. Ғалабаларнинг қарийб ярмига ўзга шаҳарлардаги ўйинларда эришдик. Албатта бу, «Пахтакор» олдида ҳеч қандай муаммолар қолмабди, деган гап эмас. Айтайлик, дарвозабон Александр Яновский маҳорати тобига етган ўйинчилардан бўлса-да, ёш жиҳатдан «отахон» ҳисобланади. Уни ўрнини боса оладиган футболчи тарбиялашга зарурат катта. Шунингдек, «Пахтакор» ҳисобидаги тўпларнинг деярли ярми И. Шквиринга тегишли. Хўш, бу моҳир тўпурар келаси йил ҳам ана шундай самарали ўйин кўрсата олармикан. Бундан ташқари биз мухлисларга командани туб аҳоли вакилларидан тўлдиришга ваъда берганмиз.

Келинг, пахтакорчиларнинг шу кундаги аҳволига бир назар солайлик. Дарвозага Анвар Жабборов ўринбосарлик қилиши мумкин. Мавсум мобайнида мудофаада асосан Г. Денисов билан С. Бондаренколар туришди. Уларга Қ. Тўраев, А. Микляев, И. Шарипов, С. Турсуновлар ўриндошлик қилдилар. Ўрта чизиқда эса М. Қосимов, А. Пятницкий, Х. Оганесян, Н. Ҳасановлардан фойдаландик. Ҳужумни И. Шквирин билан Р. Галиев таъминлашди. Уларни баъзан В. Бунтов билан С. Андреев алмаштириб туришди. Мавсум мобайнида бир учрашув пайтида кўнглим таскин топиб, пахтакорчиларнинг келаси йилдаги тимсолини кўргандай бўлдим. «Металлург» майдонида 1:0 ҳисобида ютқазилган бу учрашувда 9 нафар ўзбек йигити жавлон урди. Ўйин шундай шиддатли ва ҳужумкорлик касб этдики, имконият бой берилаётгани ҳам хаёлга келмасди. Гоҳида шундай бўлади. Ютқазсанг ҳам, ғалаба нашидасини сургандай, бўласан.

Ҳалигача Ўзбекистоннинг иккинчи лига командаларидан ўйинчиларни пахтакорчилар сафига таклиф этиш муаммоси ҳал бўлмаган. Шунга қарамай, сафимизни иқтидорли ўзбек йигитлари билан тўлдиришга ҳаракат қиляпмиз. Ўйлайманки, бухоролик Анвар Жабборов, қўқонлик Нўъмон Ҳасанов, жиззахлик Фарход Муҳамедов, тошкентлик Рифат Галиев билан Миржалол Қосимов, чирчиқлик Улуғбек Рўзимов, нукуслик Қувват Тўраев, тошкентлик Саид Турсунов, самарқандлик Илҳом Шариповлар «Пахтакор»нинг келажагини таъминлайдиган футболчилар бўлиб камол топадилар.

— «Пахтакор» командаси номига мухлислардан табриклар ҳам келиб турган бўлса керак! Уларнинг нияти келаси йили пахтакорчилар қандай ўйин кўрсатаркинлар, деган маънода бўлса ҳам ажаб эмас.

— Жуда тўғри. Олий лигага чиқишимиз ойдинлашиб қолгандан кейин турли жойлардан қатор қутловлар кела бошлади. Уларнинг ичида бир хат айниқса, диққатга сазовор. Бу мактубни Қўқондаги 10-автобаза инженер-техник ходимлари, касаба уюшмаси, ишчи-хизматчилари ва ҳайдовчилар йўллашганди. Мактубда мамнуният изҳори бўлиб, пахтакорчиларга миннатдорчилик билдирилган. Айни пайтда янги мавсумда командага катта омад тиланган. Қизиғи шундаки бу мактубга 220 та имзо чекилибди.

Биз яна икки учрашувдан кейин, тўғрироғи 15 ноябрдан дам олишга кетамиз. Шуни айтишим кераки, ҳар йилдагидек футболчилар, шунчаки дам олмайдилар. Уларнинг ҳар бирига ўзларига муносиб «уй вазифаси» берилади. Биз ҳозирданоқ яхши ният қиляпмиз. Келаси йилдаги мақсадимиз командани кучли олтиликка олиб чиқиш. Ўйлайманки, бултурги 12-ўриндан олий лигага кўтарилган пахтакорчилар бундай вазифани уддалашда камарбасталик қиладилар.

Суҳбатни
Ҳ. НОСИРОВ
ёзиб олди.

СУРАТЛАРДА: Пахтакорчилар билан Нижний Новгород темирйўлчилари учрашувидан лавҳа ҳамда моҳир тўпурар И. Шквирин.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Муҳаррир
Р. РАҲМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ МУҲАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ

1990—1991 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ИЛҒОР ИШЧИЛАР, КОЛХОЗЧИЛАР ВА ССЖИ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИЛГАНЛАР ОРАСИДАН ТЎЛИҚ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ, 34 ЁШГАЧА БЎЛГАН ССЖИ ФУҚАРОЛАРИ ЖАМОА ХЎЖАЛИКЛАРИ, ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИ, КОРХОНАЛАР ВА ҲАРБИЙ ҚИСМЛАР ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ ЙЎЛЛАНМАЛАРИ БЎЙИЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчиларнинг ўқишга кириши учун йўлланма берилган пайтдаги меҳнат фаолияти икки йилдан кам бўлмаслиги керак.

Тайёрлов бўлимига ўқишга юборилган шахслар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: ректор номига ариза, корхона, ташкилот, жамоа хўжалиги, давлат хўжалиги, ҳарбий қисм қўмондонлигининг йўлланмаси, ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), иш жойидан тавсиянома (ҳарбий қисмдан йўлланма), меҳнат дафтарчасининг корхона раҳбари томонидан тасдиқланган нусхаси, 086/У намунадаги тиббий шаҳодатнома, 3х4 см. катталикдаги 10 та фотосурат.

Паспорт ва ҳарбий хизматга муносабати тўғрисидаги ҳужжати шахсан кўрсатилади.

Кирувчиларнинг тайёрлов бўлимида ўқишга тайёргарлик даражасини аниқлаш мақсадида улар билан математика ва физика фанларидан ўрта мактаб ҳажмида суҳбат ўтказилади.

АРИЗАЛАР 15 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Машғулотлар 1 декабрда бошланади.

ЎҚИШ МУДДАТИ 8 ОЙ.
Тайёрлов бўлимига қабул қилинганларга ётоқхонадан жой берилади.

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН БАРЧАГА СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ.
Битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган тингловчилар 1-курсга кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Қори-Ниёзов кўчаси, 39-уй.

Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети

Р. МУСАМУҲАМЕДОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

1990—1991 ўқув йили учун

СИРТҚИ БЎЛИМГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум сиртқи бўлимида ўрта махсус малакали мева ва сабзавотчилик ихтисослиги бўйича агрономлар, мева ва сабзавотларни сақлаш ва қайта ишлаш бўйича технологлар тайёрлайди.

ҲУЖЖАТЛАР 30 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Техникумга ёшидан қатъи назар ўрта маълумотли ва танлаган соҳаси бўйича ишлаётганлар қабул қилинади.
Ўқиш муддати 3 йилу 6 ой.
ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқишга кирувчилар она тили ва адабиётдан (диктант) ва химиядан (оғзаки) имтиҳон топширадилар.

Кириш имтиҳонлари 1 декабрдан бошланади.

Директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: меҳнат дафтарчасидан кўчирма (охирги иши кўрсатилган ҳолда), ягона форма бўйича расмийлаштирилган йўлланма, ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, соғлиғи тўғрисидаги медицина справкаси (086/У формаси), 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат.

Кириш имтиҳонларидан қониқарли баҳо олган ҳарбий хизматдан бўшаган офицерлар, прапоршчиклар ва мичманлар, ўрта махсус билим юртларини аъло баҳо билан тамомлаб йўлланма олганлар танловсиз қабул қилинадилар.

Бошқа вилоятлардан келганлар ётоқ билан таъминланадилар.

ЭСЛАТМА: ўқувчилар сафига қабул қилишда ўзи танлаган касби бўйича икки йилдан ошиқ ишлаганлар ёки ҳарбий хизматни ўтаб келганлар имтиёзга эга бўладилар.

Манзилгоҳимиз: 702015, Тошкент вилояти, Тошкент ноҳияси, «Кенсой» қишлоғи, АВТОБУСЛАР: Тошкент шаҳар «Келес» автостанциядан 478-автобусга ўтириб «Техникум» бекатигача, ёки 479-автобус билан «Шўрабозор» бекатигача, «Коммунистик» автостанциясидан 169-тез юрар автобусида Шўра бозор бекатигача келиш мумкин.

«ЎСАРФИЛЬМ» ОЛИЙ КИНОМАКТАБИ

АССАЛОМУ АЛАЙКУМ ҚАДРДОН ДЎСТЛАР!
СИЗЛАРНИ ЖУДА СОҒИНДИК!

Мана ниҳоят техник тайёргарликлар тугаб, декорациялар қурилиб Сиз ва биз узоқ орзиқиб кутган ёруғ кунлар келди! Сизлар билан қийналиб ижод қилаётган

«ТЎЙ» ТРИПТИХИНИНГ
11 БАДИИЙ ВАРИАНТИНИ
ШУ ЙИЛНИНГ 28 ОКТЯБРЬ КУНИДАН 20 ДЕКАБРИГАЧА
ТОШКЕНТДА «ЎСАРФИЛЬМ»НИНГ
КИНОПАВИЛЬОНИДА СУРАТГА ОЛАМИЗ

Иш ва ўқиш жойларингиз раҳбарларидан жавоб олиб, Тошкентга икки ойга келишларингизни илтимос қиламиз.

Тошкентга келганингиздан сўнг, иш ва ўқиш жойинги га «Тўй» кинофильмида суратга тушаётганингизни тасдиқлаб, илтимос мактуби йўллаймиз.

ҲАММАНГИЗНИ «ТЎЙ»ГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Саҳналаштирувчи кинорежиссёр, «ЎСАРФИЛЬМ» муаллифи ва президенти — САИД ЎСАР БЕК.

Манзилимиз: 700000, Тошкент, Ленинград кўчаси, 48-уй, «Ўсарфильм», телефон: 32-01-29 (навбатчилик туну кун).

Ўзбекистон ССЖ Алоқа вазирлиги жамоаси бош мутахассис М. А. Меликўзиевага отаси

Аҳроржон МЕЛИҚЎЗИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССЖ Рассомлар уюшмасининг бадиий жамғармаси қошидаги «УСТО» халқ санъати усталари бирлашмаси жамоаси халқ устаси, Урганч минтақавий участкасининг ганч ўймакори

Қадам САЛАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент машинасозлик институти жамоат ташкилотлари ҳамда 2-олий математика кафедрасининг жамоаси кафедра катта ўқитувчиси А. М. Суяровга укаси

Рўзибой Михлиевич СУЯРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССЖ социал таъминот вазирлиги жумҳурият аҳамиятидаги шахсий пенсионер, 1940 йилдан КПСС аъзоси

Содиқ РАСУЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-12-16, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.

№ 246. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12